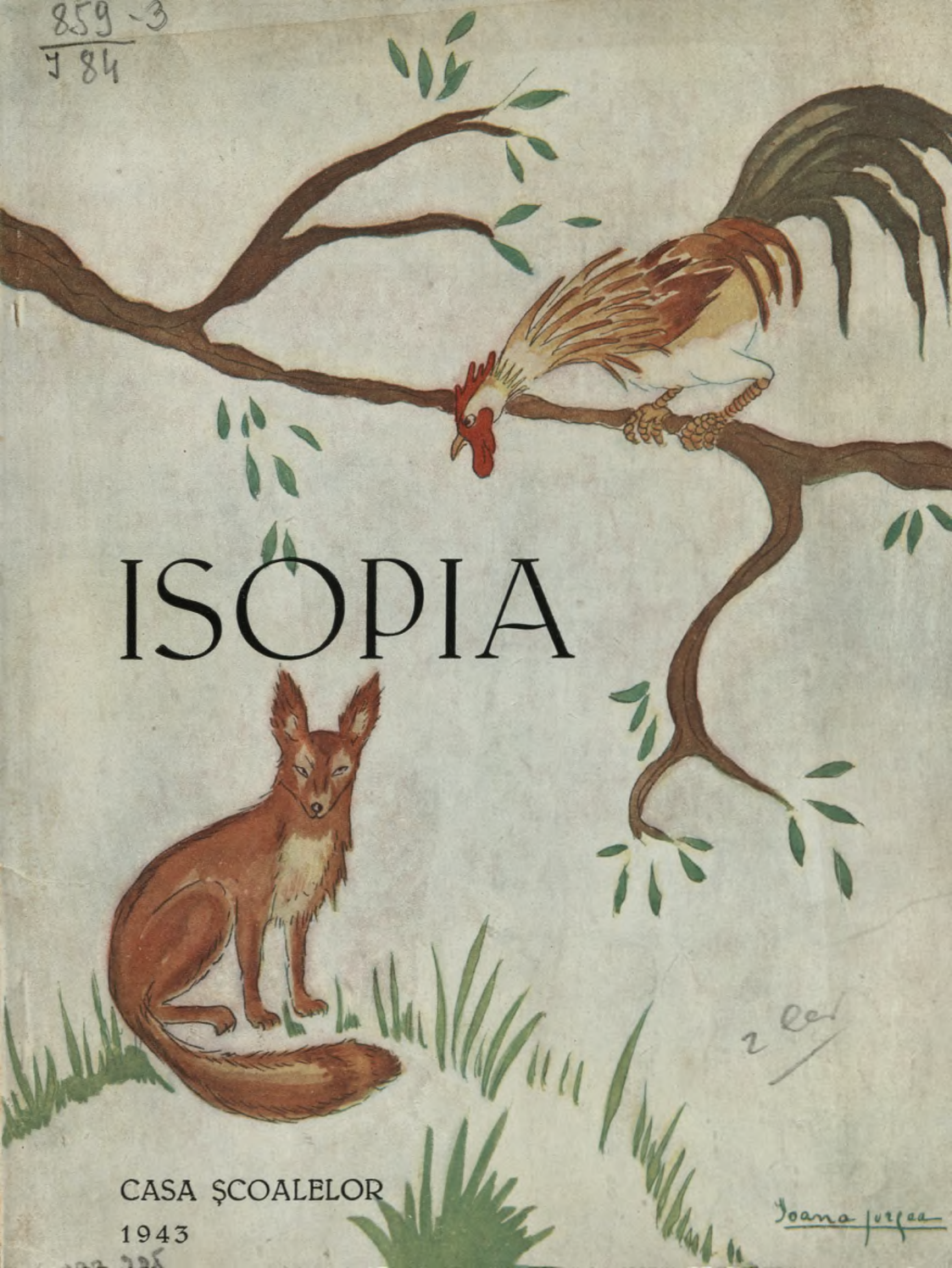

859-3
784

ISOPIA

2001

CASA ȘCOALELOR
1943

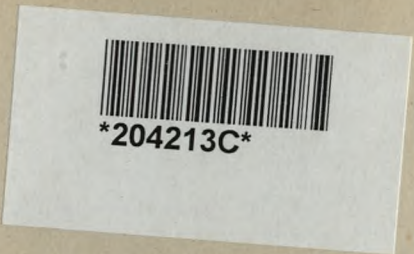
Joana Jureca

859-39

~~89/3~~
~~1-84~~

821.14-3/A24

821.14'02-342=135.1

ISOPIA

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ
— CLUJ —

5661
6

FGNDUL DOCUMENTAR

~~14~~ 204213

CASA ȘCOALELOR

1943

VIAȚA LUI ESOP

Mulți au cercetat firea lucrurilor omenești, și au învățat pe urmași; iar Esop ca și cum dela Dumnezeu ar fi fost insuflat, mai pe toți foarte mult i-a întrecut. Căci nici cu tâlcuirea, nici cu cuvântarea, nici din Istoria cea mai dinnainte de el, învățând, ci cu fabule, adică cu pilde și povățuiri vânează mințile care-l ascultă, așa că oamenii se rușinează de a face sau de a gândi aceea ce nici păsările, nici animalele nu fac; și iarăși de a nu se deprinde întru cele ce se zice, căci și dobitoacele în vreme cu înțelepciune s'au deprins, unele din mari primejdii scăpând, iar altele foarte mare folos dobândind. Drept aceea, acesta care și-a pus viața sa ca o icoană politicii filosofice, și mai mult cu faptele decât cu cuvintele învățând, de neam se trage din orașul Amorion al Frigiei, care se cheamă mare. Inșă din întâmplarea nenorocului era rob, pentru care foarte frumoasă și adevărată mi se pare zisa lui Platon, cum că: « mai totdeauna, firea și legea se împotrivesc una alteia ». Căci mintea lui Esop, firea a făcut-o slobodă; iar legea oamenilor i-a dat trupul robiei. Dar nici așa n'a putut să-i strice slobozenia minții, și, deși la multe

lucruri și în osebite locuri îi purta trupul, din scaunul minții sale tot nu l-a putut mișca. Și n'a fost numai rob, ci și foarte urît chiar, decât toți oamenii: avea capul ascuțit, nasul turtit, buzele negre (de unde-și căpătase și numele, căci Esop și Etiop, adică negru, tot una e), burduhos, adică cu pânțelele prea mare, cu spata strâmbată în afară și gârbov. Dar ce e și mai rău, era gângav; așa de gângav că foarte cu greu i se înțelegea cuvântul. Toate acestea se vede a fi adus lui Esop robia; căci fiind cu trupul așa, ar fi fost o minune de-ar fi scăpat de robie.

Ci cu trupul așa a fost Esop, însă cu mintea foarte înțelept, era, și spre toată tâlcuirea și gândirea sprinten.

Deci stăpânul său, ca și cum la niciun lucru de casă nu l-ar fi socotit vrednic, îl trimetea la câmp să sape; iar el ducându-se foarte cu strădanie săpa pământul. Iară odată ducându-se stăpânul său la câmp ca să vadă lucrătorii, un om culese niște smochine frumoase cu care îl cinsti, și părându-i bine de frumusețea smochinelor, porunci slugii sale Agatopod, ca să le păstreze și să i le dea după ce va veni dela scaldătoare. Deci făcându-se așa și Esop intrând să caute ceva în casă, Agatopod a luat de aici prilej, și a zis către altă slugă: «Ascultă-mă, haide să mâncăm amândoi smochinele acestea, și când va întreba stăpânul de ele, vom mărturisi amândoi împotriva lui Esop, cum că el a intrat în casă și pe ascuns le-a mâncat; și această minciună va fi crezută de stăpânul nostru, fiindcă cu adevărat Esop a intrat în casă, și apoi unul singur nimic nu va putea împotriva a doi, mai ales că nici martori nu are, și nu va putea crâcni. Și așa înțelegându-se aceste slugi au și săvârșit isprava lor, iar pe când mâncau cu poftă mare, după fiecare smochină ziceau rânjind: «Vai ție, ticăloase Esoape!».

Iar după ce s'a întors stăpânul dela baie, a cerut smochinele; și auzind că Esop le-a mâncat, mânios a poruncit să-l cheme îndată. Și a zis: « Spune-mi, o blestematul, cum ai mâncat smochinele cele mie pregătite? ». Iar el căzând la picioarele stăpânului se ruga să-l îngăduiască puținel. Apoi alergând a luat apă caldă și a băut-o, și vârîndu-și degetele în gură, a vărsat numai apă, fiindcă nimic nu mâncase încă, și acuma, se ruga ca și cei ce l-au pârît să facă asemenea, ca să se arate cine a mâncat smochinele. Iar stăpânul mirându-se de mintea lui, a poruncit ca și ceilalți să facă așa. Însă ei au fost socotit ca să bea apă, iar degetele să nu le vâre în gât, ci să le întindă numai pe lângă măsele, crezând că așa n'are să li se întâmple nimic. Dar de abia au isprăvit de băut apa, și, caldă fiind, li s'a făcut greață și de îndată, fără nicio altă silă, au lepădat smochinele. Atunci stăpânul văzând cu ochii săi viclenia și răutatea slugilor, a poruncit de i-a bătut goi cu nuiiele, și așa au cunoscut și ei zicătoarea: « cel ce sapă groapa altuia, cade singur într'însa ».

Iar a doua zi întorcându-se stăpânul la oraș, și Esop săpând ogorul, după cum avea poruncă, niște oameni care rătăciseră calea au dat de dânsul și l-au rugat pentru numele lui Dumnezeu, să le arate drumul către oraș; iar el i-a dus mai întâi sub umbra unui copac, i-a ospătat cu cele ce avea și el de mâncare, și apoi le-a arătat drumul ce căutau. Deci ei, pentru ospățare și pentru povățuire, foarte mare dragoste au arătat către dânsul, și au ridicat mâinile către cer și au rugat pe Dumnezeu pentru făcătorul lor de bine.

Iar Esop întorcându-se și fiind ostenit de lucru și de zăduf, s'a culcat și a visat că vede norocul stând lângă sine și dându-i deslegare limbii și cursul graiului, și învățătura fabulelor. Deci în curând deștep-

tându-se, a zis: « Oh, cât de dulce dormii și ce frumos vis văzui! și iată că bine și fără de zăbază vorbesc: bou, măgar, greblă! Pre legea mea, știu de unde-mi vine acest bine; pentru că am fost milostiv către călători, s'a milostivit spre mine Dumnezeu; drept aceea, a face bine este a avea bună nădejde ». Și așa bucurându-se Esop iarăși a început a săpa.

Ci iată că Zina, mai marele țarinii, ducându-se la muncitori, a început a bate pe unul pentru o greșală mică. Esop îndată a strigat: « Omule, pentru ce bați așa de cumplit pe cel ce niciun rău nu ți-a făcut, după cum pe toți fără de nicio socoteală și în toate zilele îi bați? Cu adevărat că voi spune aceasta stăpânului! ». Și Zina auzind acestea dela Esop, foarte mult s'a spăimântat, și a zis întru sine: « De vreme ce Esop a început a vorbi, niciun folos nu voi avea; pentru aceea mă voi duce și-l voi pârî înaintea stăpânului, mai înainte de a face el aceasta și de a fi izgonit eu din slujbă. Acestea zicând a și plecat la oraș, și intrând turburat în casa stăpânului a zis: « Să fii sănătos, stăpâne! ». Iar stăpânul a întrebat: « Pentru ce ești turburat? ». Iar Zina răspunse: « Ciudat lucru s'a întâmplat în țarină, stăpâne! — Ce? au doară vreun pom mai înainte de vreme a rodit? sau poate vreun animal peste fire și-a dat prăsila? — Nu e niciuna din acestea, ci Esop, care până acuma era ca și mut, a început acuma a grăi! ».

La acestea stăpânul a zis: « Și tu socotești aceasta drept ciudă, și că spre niciun bine nu-ți va fi? — Adevărat că ocările ce le-a grăit împotriva mea le tac, stăpâne, dar el și pe tine, și chiar pe Dumnezeu foarte urît hulește ».

Acestea auzind stăpânul s'a mâniat și a zis lui Zina: « Iată, îți dau ție pe Esop; vinde-l, dăruiește-l, fă ce vrei cu el ».

Iar Zina luând sub puterea sa pe Esop și spuind acestuia, că de acum el îi este stăpân, Esop a zis: « Ce-ți va plăcea ție, fă cu mine! ».

Însă s'a întâmplat atunci, că un oarecare neguțător vrând să cumpere dobitoace, trecea prin țarina aceea și a întrebat pe Zina de are niscareva dobitoace de vânzare. Iar Zina i-a răspuns: « Dobitoc de vânzare nu am, ci am un fecior rob, pe care de vrei să-l cumperi, ți-l voi arăta ». Deci neguțătorul ceru să-i arate robul, și Zina a chemat pe Esop. Văzându-l pe Esop neguțătorul a râs și a zis către Zina: « De unde ai căpătat această oală? oare butuc de copac sau om este? că de n'ar avea glas omenesc, ai gândi că-i un foiu umflat; de ce m'ai împiedecat din cale pentru această slujenie? ». Și zicând acestea plecă de acolo. Dar Esop mergând după el a zis: « Rămâi! ». Neguțătorul i-a răspuns întorcându-se: « Du-te dela mine, câine urît! ». Iar Esop: « Spune-mi pentru ce ai venit aici? ». Neguțătorul răspunse: « Slujenie! ca să cumpăr ceva bun; de tine, fiindcă nu ești de nicio treabă și putred, n'am nevoie ». Iar Esop a zis: « Cumpără-mă, și crede că mult îți voi putea ajuta ». Neguțătorul îl întrebă: « In ce lucru ai putea să mă ajuți, de vreme ce în totul ești urâciune? ». Iar Esop îi răspunse: « Au nu ai acasă copii răi și plângători? pune-mă să-i priveghez, și le voi fi lor în loc de burduhoie, de se vor speria ». Iar neguțătorul râzând de aceasta a zis lui Zina: « Cu cât vinzi acest vas rău? ». Iar el a răspuns: « Cu trei bani!». Și neguțătorul plătindu-i îndată a zis: « Nimic am dat, nimic am luat ».

Și călătorind și viind neguțătorul acasă, doi copii cari erau încă în brațele mamei lor, văzând pe Esop s'au speriat și au început să țipe; iar Esop zise îndată către neguțător: « Iată că s'a împlinit ce ți-am făgă-

duit ». Iar el rîzînd a intrat în casă zicînd bună ziua celorlalte slugi. Şi intrînd şi Esop le-a dat bună ziua; iar ei vîzîndu-l ziceau: « Ce rău s'a întîmplat stăpînului nostru, că a cumpărat slugă aşa urîtă? Cum se vede, pentru ocara casei l-a cumpărat! ».

Şi nu după multă vreme, neaguătorul a poruncit slugilor să pregătească cele trebuincioase la drum, că a doua zi vrea să plece în Asia. Iar ei îndată şi-au împărţit sarcinile; dar Esop se ruga de ei, ca să-i dea lui o povară mai uşoară, ca unui rob ce e de curînd cumpărat şi care nu-i încă deprins cu acest fel de slujbe. Iar ei au zis că-l iartă, măcar de n'ar vrea nimic să ia; iară Esop le-a zis că nu se cade, când toţi lucrează el să fie fără lucru. Şi l-au lăsat să ia ce va vroi. Deci el uitîndu-se înapoi şi înapoi, a luat un sac plin de pîini, pe care doi trebuiau să-l ridice, şi i-a rugat să-i ajute ca să-l pună pe umăr. Iar ei rîdeau şi ziceau, că nimeni nu-i mai nebun ca acest prost blestemat, pentrucă mai înainte cerea povară mai uşoară să o ducă şi acuma el singur şi-a ales pe cea mai grea din toate; însă se cade a-i împlini pofta; şi ridicînd sacul l-au pus în spatele lui Esop. Iar îngreindu-i-se umerii Esop se clătina în toate părţile. Şi vîzîndu-l stăpînul s'a mirat de el foarte, şi a zis: « Fiindcă Esop e strădalnic la lucru şi-a plinit preţul său, căci povară cât un dobitoc a luat ». Iar când a sosit vremea prînzului i-a poruncit lui Esop să împărţească pîne, şi mulţi mîncători fiind, sacul pe jumătate s'a golit; de aceea după prînz mai uşurîndu-se, Esop mai tare mergea, încît celelalte slugi vîzîndu-i că-i întrece pe toţi, se îndoiu dacă acela era Esop sau vreun altul, şi cunoscîndu-l că el este, s'au mirat, căci această secătură de om, decît toţi mai înţelepţeşte a făcut, alegîndu-şi pîinile care se mîncă şi se sfîrşesc, iar ei au luat alte sarcini, care tot întregi rămân.

Iar sosind neguțătorul la Efes, pe ceilalți robi cu dobândă i-a vândut, și i-a mai rămas grămăticul, cântărețul și Esop. Și i-a zis oarecine, ca de aici să treacă în ostrovul Samos, căci acolo cu mai mari prețuri își va vinde robii; și sosind neguțătorul în Samos, pe grămătic și pe cântăreț i-a îmbrăcat în haine nouă și i-a scos pe amândoi la târg; iar pe Esop, fiindcă nicidecum nu-l putea împodobi, îmbrăcându-l cu o haină de sac, l-a pus în mijlocul celor doi, ca să se mire de el cei ce-l vor vedea, zicând: «De unde este această urfciune, care și pe ceilalți îi face urîți?» Iar Esop, măcar că mulți îl batjocoreau, sta cu îndrăzneală uitându-se la ei.

Atunci locuia în Samos un oarecare filosof cu numele Xantos. Și ducându-se el în târg și văzând pe cei doi robi împodobiți, iar în mijlocul lor pe Esop, s'a mirat de înțelepciunea neguțătorului, că de aceea a pus pe cel urît în mijloc, pentr ca ceilalți să arate mai frumoși decât sunt. Deci viind mai aproape, a întrebat pe cântăreț, de unde este? El a răspuns: «Din Capadochia». Xantos iarăși l-a întrebat: «Dară ce știi?». El răspunse: «Toate». La acest răspuns Esop a râs. Iar ucenicii lui Xantos văzând pe Esop râzând și arătându-și dinții, îndată au gândit că văd o dihanie; și unul zicea că este hernie, dar care are și dinți, iar altul a zis că n'a râs, ci a rânjit. Deci voind toți să știe pentru ce a râs, unul dintr'înșii l-a întrebat, ca să le spună; iar Esop i-a răspuns: «Du-te oaie de mare». Atunci acela s'a rușinat de cuvintele acestea și îndată s'a dus. După aceea Xantos a zis către neguțător: «Cât preț are cântărețul?». El i-a răspuns: «O mie de bani». Xantos auzind așa mare preț, s'a dus la celalt rob, și întrebându-l și pe acela de unde este, i-a răspuns că-i din Lidia. Și iarăși a întrebat: «Ce știi?». Și el a răspuns: «Toate».

Esop auzind acest răspuns, iarăși a râs, și iarăși unul dintre ucenicii lui Xantos, se miră pentru ce râde el la toți; iar un altul dintre dânșii i-a zis acestuia ce se mira: « De vrei să te cheme și pe tine țap de mare, întreabă-l! ». Iar Xantos a întrebat iarăși pe neguțător: « Ce preț are grămăticul? » El i-a răspuns: « Trei mii de bani ». Xantos auzind așa mare preț, s'a mâniat și s'a întors să plece. Deci întrebându-l ucenicii: au nu i-au plăcut robii aceia? Xantos a răspuns: « Ba mi-au plăcut, dar am socotit să nu cumpăr rob scump ». Iar unul dintre ucenici a zis: « Dacă-i așa lucrul, nimic nu te oprește să cumperi pe cel urît, căci și acesta tot îți va sluji, și noi prețul îl vom plăti ». La aceasta Xantos a răspuns: « Rușine mi-ar fi, voi să-i plătiți prețul, și eu să-l cumpăr; dar nici muierea mea, fiindcă-i femeie curățică, n'ar suferi să-i slujească o slugă așa de urîtă ». Iar ucenicii iarăși au grăit: « Nu trebuie a asculta de muiere ». Atunci Xantos a zis: « Să-l întrebăm mai întâi pe dânsul de știe ceva, ca să nu plătim în zadar pentru el ».

Deci întorcându-se ei la Esop, Xantos i-a zis: « Bucură-te! ». Iar el i-a răspuns: « Au doară mă întristam? ». Xantos zise: « Mă închin ție! ». Iar Esop zise: « Și eu ție ».

Xantos împreună cu ceilalți mirându-se de aceste răspunsuri, l-au întrebat: « Ce ești? ». Esop a răspuns: « Negru ». Iar Xantos zise: « Nu de asta te întreb, ci unde ești născut? ». Și Esop răspunse: « Din pântecel maicei mele ». Iar Xantos vorbi iar: « Nici aceasta nu întreb, ci în ce loc te-ai născut? ». Iar Esop: « Nu, mi-a spus maică-mea, dacă m'a născut sus ori jos ». Și Xantos iar l-a întrebat: « Dar ce știi să faci? ». Esop a răspuns: « Nimic ». Iar Xantos: « Cum așa? ». Răspunse Esop: « Așa bine; căci aceștia au zis că le știu toate, și mie nimic nu mi-au lăsat ».

De aceasta ucenicii s'au mirat foarte, și au zis: « Intra-adevăr, foarte bine a răspuns, căci niciun om nu este, care să știe toate, și pentru aceea a răs el ».

Xantos iarăși l-a întrebat: « Vrei să te cumperi? ». Și Esop i-a răspuns: « Pe mine trebuie să mă întrebi de aceasta? Cum ți se pare ție mai bine, așa fă, ori mă cumperi, ori nu; căci nimeni nimic nu face cu sila; aceasta este voia ta, și de vrei să mă cumperi, deschide punga și numără banii, iar de nu vrei, nu umbla pierzând vremea în zadar ». Ucenicii iarăși au zis între dânșii: « Pre Dumnezeu, că robul acesta a întrecut pe învățător ».

Xantos iarăși a zis către Esop: « De te voi cumpăra, tu vei vrea să fugi ». Esop râzând a răspuns: « Aceasta de voi vrea s'o fac, nu te voi întreba pe tine, ca și tu mai înainte pe mine ». Xantos zise: « Bine zici, dar ești urît ». Iar Esop răspunse: « La minte se cade să te uiți, o filosoafe, nu la față! ».

Atunci Xantos mergând la neguțător l-a întrebat: « Cu cât vinzi pe acesta? ». Neguțătorul i-a răspuns: « Ca să-mi batjocorești negoțul meu ai venit, de vreme ce lași pe robii cei mai vrednici și alegi pe acest urît: cumpără pe unul dintre cei doi, și pe acesta ți-l voi da adaos ». Xantos zise: « Ba pe altul nu-l voi cumpăra, ci numai pe acesta ». Iar neguțătorul a zis: « Dă șeasezeci de bani și ia-l ». Atunci ucenicii îndată au dat banii, iar Xantos l-a luat în stăpânire. Și vameșii, aflând că s'a făcut ceva vânzare, au venit de au întrebat: « Cine a vândut, și cine a cumpărat? ». Și fiindu-le la amândoi rușine să spuie, din pricină că prețul era mic, Esop, cum sta în mijlocul lor, a strigat: « Cel vândut, eu sunt; cel ce a cumpărat acesta este; cel ce a vândut, acesta este; iar de vor tăcea ei, eu sunt om slobod ». Dar vameșii râzând au iertat vama lui Xantos și s'au dus.

Și mergând Esop după Xantos acasă, fiind căldură mare, Xantos, mergând, își făcu nevoia și își udă veștmântul ce se târa după sine. Aceasta văzând Esop, apucându-l dindărăt de haină, l-a tras zicând: «Cât de curând să mă vinzi, căci voi fugi». A întrebat Xantos: «Pentru ce?». Esop a răspuns: «Pentru că nu voi putea sluji la așa stăpân; că dacă tu cel ce ești stăpân, și de nimeni nu ți-e frică, și tot nu dai răgaz firii, ci mergând te pui, de se va întâmpla pe mine, slugă, să mă trimiți la vreo slujbă, și să mă apuce și pe mine, va trebui ca zburând să fac nevoia cea mare». Iar Xantos i-a răspuns: «De asta te mâhnești tu? Eu ca să scap de trei rele, mă ud mergând». Esop a zis: «Care rele?». Xantos a răspuns: «Cel dintâi rău e, că de aș fi stat aici, mi-ar fi ars soarele capul; al doilea căldura pământului mi-ar fi ars picioarele; al treilea mi-ar fi puțit udul». Atunci Esop i-a zis: «Du-te înainte, văd că bine grăiești».

Iar dacă au ajuns acasă, Xantos a poruncit lui Esop să rămâie afară dinaintea ușei, căci își știa muiera gingașă, și se temea să-i arate de îndată acea urâciune, mai înainte de a o fi înștiințat printr'o vorbă frumoasă și glumeață. Și intrând Xantos în casă a zis: «Doamnă, de aci încolo să nu te mai plângi de slujba care ți-o fac slujnicele, căci ți-am cumpărat un fecior, în care îi vedea frumusețea ce niciodată n'ai mai văzut-o, și care acum stă dinaintea ușei». Zicând el acestea, slujnicele socoteau că adevărul grăiește, și tare se sfădeau între ele, — căreia dintre dânselle să-i fie bărbat sau mire. Iar muiera lui Xantos, a poruncit să cheme înlăuntru pe sluga cea nouă, și o slujnică, mai grabnică decât celelalte, socotind porunca drept logodnă, a ieșit strigând robul cel nou. Esop a răspuns: «Iată-mă-s, aici sunt». Iar slujnica spăimântându-se la vederea lui, i-a zis: «Să nu cumva să intri înlăuntru, că toți vor

fugi.». Viind apoi alta, care dacă l-a văzut de asemenea s'a cutremurat de spaimă, i-a zis: «Intră aici, dar să nu te apropii de mine». Deci intrând Esop în casă, s'a oprit înaintea Doamnei, care văzându-l și-a întors ochii dela dânsul și a zis către bărbatul său: «De unde mi-ai adus această slujenie? alungă-l din fața mea». Iar Xantos i-a zis: «Ajungă-ți, Doamnă, nu batjocori această slugă nouă», iar Doamna a răspuns: «Bagă de seamă, Xante, că m'ai urît pe mine și vrei să-ți aduci alta, și fiindcă ți-e rușine a-mi zice mie, ca să mă duc din casa ta, de aceea mi-ai adus această slugă cu cap de câine, ca neputând eu suferi slujba lui să fug. Drept aceea dă-mi zestrea mea, că mă duc». Iar Xantos înfruntând atunci pe Esop, pentrucă pe cale îi făcuse ciudate întrebări, că se uda mergând, iar acum nimic nu răspunde muierii, Esop i-a zis: «Aruncă-o în prăpastie». Xantos a strigat: «Taci, fiară, au nu știi că pe aceasta o iubesc ca pe mine însu-mi?». Iar Esop răspunzând: «Iubești pe muierușcă?». Xantos s'a înfuriat mai rău pentru acest răspuns. Atunci Esop, bătând cu piciorul în pământ, a strigat tare: «Xantos filosoful e stăpânit de muieră?». Și întorcându-se către Doamna sa, a zis: «O doamnă, tu a-i fi vrut să-ți cumperi filosoful rob tânăr și voinic, care să se uite la tine când te scalzi goală, și să se joace cu tine spre ocara filosofului. O, Euripides, gura ta de aur a fost, când ai zis: multe-s năvălirile valurilor mării, multe-s suflările cele calde ale apelor și ale focului, greu lucru-i sărăcia, grele-s și alte nenumărate rele, dar nimic nu e așa de greu, ca muieră rea! Iar tu, stăpână, dacă ești muieră de filosof, nu vrei să-ți servească feciori tineri și frumoși, ca nu cumva să-ți faci de ocară bărbatul». Ea auzind aceste cuvinte, nimic n'a avut ce să răspundă, ci a zis numai către bărbat: «De unde ai vânat această

frumusețe? căci vorbitor și glumeț se vede putrigaiul acesta, și mai bine m'oiu împăca cu dânsul ». Atunci Xantos zise către Esop: « S'a împăcat cu tine stăpâna ta ». Iar Esop, zâmbind, răspunse: « Mare lucru este a împlânzi muierea ». Iar Xantos zise: « De-acuma taci, că te-am cumpărat să-mi slujești, nu să-mi răspunzi împotrivă ».

A doua zi Xantos a poruncit lui Esop să vie după dânsul; și s'au dus amândoi la o grădină să cumpere legume, și culegând grădinarul o legătură de legume a luat-o Esop, iar Xantos vrând să plătească prețul legumelor, grădinarul a zis: « Lasă, Doamne, numai o întrebare să-mi deslegi ». Xantos zise: « Ce întrebare e aceea? ». Atunci grădinarul răspunse: « Pentru ca legumele pe care eu le sădesc, măcar că adeseori le sap, și le ud, tot mai târziu cresc decât acelea care răsar de sinele din pământ, și care mai curând fac sămânță, măcar că pentru aceasta nimeni nicio grijă n'are? ». Iar Xantos, cu toate că întrebarea era filosoficească, neștiind alt ce să zică, a răspuns că, precum altele, așa și acestea se ocârmuiesc dela purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Iar Esop fiind de față, a râs; către care filosoful zise: « Râzi, au mă râzi? ». Iar Esop a răspuns: « Ba te râd, dar nu pe tine, ci pe cel ce te-a învățat, căci cele ce se fac din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, oamenii cei înțelepți le desleagă. Drept aceea, pune-mă pe mine și eu voi deslega întrebarea ». Deci Xantos, întorcându-se zise către grădinar: « Nu se cuvine, o prietene, ca eu cel ce într'atâtea școli m'am întrecut în cuvinte, acum în grădină să desleg așa întrebări. Intrebă deci pe această slugă a mea și-ți va da deslușiri . . . » Iar grădinarul zise: « Dar acest urît știe carte? o ce nenorocire! ci spune de știi, o prea bune, deslegarea lucrului, ce-l cerc! ». Iar Esop zise: « Muierea dacă se mărită a

doua oară, pruncilor cari i-a căpătat dela bărbatul ei cel dintâi, le este mamă adevărată, iar celor aduși de bărbat dela nevasta sa cea dintâi, le este maștihă (mamă vitregă), și pentru aceea multă deosebire este între acești copii; căci pe acei pe care i-a născut ea, cu dragoste și cu bună grijă îi hrănește, iar pe cei născuți dela alta, îi urăște, și din pizmă împuținează bucatele lor, și dă la fiii săi, căci pe aceștia firea ca pe ai săi îi iubește, iar pe ai bărbatului ca pe niște străini îi urăște. Intr'acest chip și pământul, acelora pe care le-a născut el dela sine, ca pe niște legiuite, mai bine le hrănește și le încălzește, iar celor sădite de tine, ca unor străine, nu le dă atâta hrană ». Iar grădinarul mulțumindu-i zice: « Crede-mă, că din mare grijă și îndoială m'ai mântuit; du-te, dar, du legumele în cinste, și de câte ori vei avea nevoie, ca la grădina ta, vino și-ți ia ».

Iar după câteva zile Xantos s'a dus la scăldătoare, și găsind acolo niște prieteni, a zis către Esop să alerge acasă și să bage linte în oală, să fiarbă; iar Xantos împreună cu prietenii scăldându-se, i-a chemat la mâncare, dar le-a spus că subțire cină vor avea, adică linte, și că prietenii nu din mulțimea bucatelor se cade a-l judeca, ci din voia cea bună a-i adeveri. Deci mergând ei și intrând în casă, Xantos zise: « După scăldătoare, dă-ne să bem, Esoape ». Iar Esop luând apă de care curgea din scăldătoare, le-a și dat. Xantos bând s'a umplut de putoare, și a zis: « Ce-i aceasta, Esoape? ». Iar el răspunse: « După scăldătoare, cum ai poruncit ». Xantos și-a oprit mânia înaintea prietenilor, și-a poruncit să-i aducă ligheanul de spălat picioarele pe care aducându-i-l, Esop aștepta; deci zise Xantos: « Nu speli? ». Iar Esop răspunse: « Mi-ai poruncit să fac numai ceea ce am făcut; nu mi-ai zis: toarnă apă în

vas și-mi spală picioarele și pune-mi papucii și celelalte ». La acestea Xantos, zise către prietenii săi: « Oare slugă am cumpărat eu? ba nu, ci învățător ». Deci șezând ei, Xantos a întrebat pe Esop: « Fiartă e linte? ». Iar el luând cu lingura grăunțul de linte din oală, i l-a dat. Xantos luându-l și gândind că i-l dă ca să-l cerce de e destul de fiert, sfărâmă linte, în degete și zise: « E bine fiartă, adu-o ». Iar Esop numai apă goală în blid a adus și a pus-o dinaintea lui.

Xantos zise: « Unde-i linte? ». — « Ai luat-o, răspunse Esop. Iar Xantos: « Cum! numai un grăunte ai fiert? Și răspunse Esop: « Vezi bine, căci *lințe* ai zis, cum se zice despre una, nu *linți*, cum se zice despre mai multe ».

Iar Xantos, neștiind ce să facă, zise: « O tovarăși, omul acesta mă va face să nebunesc ». Apoi întorcându-se spre Esop, a zis: « Ca să nu mă arăt prietenilor mei, ca și cum i-aș batjocori, du-te, slugă rea, de cumpără patru picioare de porc, și le fierbe curând, și le adă la masă ». Grăbindu-se el a face aceasta, și pe când fierbeau picioarele de porc, Xantos — vrând pe dreptate să bată pe Esop cu alt lucru cuprins — fură un picior din oală și-l ascunse. După puțin veni și Esop, și căutând în oală a văzut numai trei picioare; atunci a cunoscut că cineva a umblat în oală, ca să-i facă nevoie, și alergând la coteț a tăiat un picior dela porcul cel gras, pe care curățindu-l de peri, l-a aruncat în oală și l-a fiert cu celelalte. Iar Xantos temându-se ca nu cumva Esop, negăsind piciorul cel furat, să fugă, s'a dus și l-a aruncat iarăși în oală; iar când Esop a răsturnat picioarele în blid, și s'au aflat cinci, Xantos a întrebat: « Ce-i aceasta, Esoape? cum de sunt cinci picioare? ». Iar el a întrebat: « Doi porci câte picioare au? ». Xantos răspunse: « Opt ». Zise atunci Esop:

« Aici sunt cinci, și porcul cel gras din coteț are trei, — face tocmai opt picioare ». Și Xantos foarte supărându-se, zise către prietenii săi: « Bine am zis eu mai nainte, cum că acesta curând mă va face să nebunesc ». Iar Esop zise: « Stăpâne, nu știi, că a scădea și a adăoga la același capital suma cuviincioasă, nu este zmin-teală? ».

Deci Xantos neaflând nicio pricină binecuvântată ca să bată pe Esop, s'a liniștit.

A doua zi, unul dintre ucenici a gătit cină scumpă și între alții a poftit la masă și pe Xantos. Și cinând ei împreună, Xantos alege cele mai bune bucate din cele de pe masă și, dându-le lui Esop care sta la spatele sale, i-a zis: « Du-te și dă acestea voitoarei mele de bine ». Iar el ducându-se gândea întru sine: « Acum am prilej să-mi răzbun pe stăpână-mea, pentru că dintâi când am venit și eram încă nou, m'a batjocorit; voi vedea acuma, bine vrea ea stăpânului meu? ». Deci ducându-se acasă, șezând în tindă, și chemând pe stăpână-sa, bucatele le-a pus dinnaintea ei și a zis: « Stăpână, acestea toate le-a trimis stăpânul, dar nu ție, ci voitoarei lui de bine ». Și chemând cățeaua, a zis: « Vino, Lichena, mănâncă, căci ție a poruncit stăpânul să-ți dau acestea ». Și pe rând toate le-a aruncat cățelii. Și după acestea s'a întors la stăpânul său, care întrebându-l: datu-le-a toate voitoarei sale de bine? « Toate le-am dat, a răspuns Esop, și înaintea mea le-a mâncat! ». Iar Xantos mai întrebându-l: « Și ce zicea când mânca? ». Esop a răspuns: « Mie nu mi-a zis nimica, dar în sine îți mulțumea ție ». Iar muierea lui Xantos, ocară socotind sie-și acel lucru, învinovățea pe bărbat, cum că mai mult iubea pe cățea, decât pe dânsa, și punându-i pe seamă bunavoință a zis: « E adevărat că de aci înainte mai mult n'oi ședeă cu el ». Și intrând în casă plângea.

Iar el bând, și propuind unul altuia întrebări, unul dintr'înșii zise: « Oare când va fi mare turburare între oameni? ». Esop aproape stând răspunse: « Când se vor scula morții cerându-și fiecare averea sa ». Și ucenicii râzând au zis: « Ascutit la minte este acest om nou ». Iar altul a produs iarăși o întrebare: « Pentru ce oaia când o duci la junghiere nu zbiară, pe când porcul foarte tare guiță? ». Esop iarăși răspunse: « Fiindcă oaia e deprinsă la muls și la tuns, și când o prinzi de picior și vede focul, ea nu se teme, căci socotește că pentru aceea o prinde, ca s'o mulgă sau s'o tundă, și tace; dar porcul nu-i nici muls, nici tuns, și când îl prind, el știe că la nimic din acestea nu-l duc, ci pentru ca să-i ia carnea, și de aceea guiță ». Auzind aceste răspunsuri, ucenicii iară-i l-au lăudat, râzând foarte.

Iar după ce s'a sfârșit ospățul, Xantos s'a întors acasă și a început ca de obicei, a vorbi cu muierea sa; însă ea întorcându-se către dânsul a zis: « Nu te apropia de mine. Dă-mi zestrea mea și mă voi duce, căci după cele făptuite n'oi mai ședea cu tine; și tu du-te de te joacă cu cățeaua, căreia i-ai trimis bucatele ». Iar Xantos mirându-se zise: « Nu se poate să-mi fi făcut iarăși vreun rău Esop ». Și zise către muiere: « Ce e aceasta, Doamnă, eu am băut și tu te-ai îmbătat? cui am trimes bucatele? au nu ție? — « Pe Dumnezeu, mie nimic nu mi-ai trimis, ci cățelii ». Iar Xantos chemând pe Esop i-a zis: « Cui ai dat bucatele? ». — Răspuns-a Esop: « Voitoarei tale de bine ». Atunci Xantos zise către muiere: « De ce zici că nimic n'ai luat? ». — Ea răspunse: « Cu adevărat nimic ». Iar Esop zise: « Cui ai poruncit, stăpâne, să dau bucatele? ». Răspunse Xantos: — « Voitoarei mele de bine ». Și Esop chemând cățeaua zise: « Aceasta îți voiește binele; iară muierea, măcar că se zice că-ți voiește binele, îndată

însă ce nu-i vei face pe voie, se mânie, ocărăște, și se duce; iar pe câine de-l bați, de-l alungi, el tot nu se duce, ci de toate uitându-și, îndată vine și se îmblânzește, plecându-se stăpânului; drept aceea se cădea, stăpâne, să zici: «du aceste bucate muierei mele, iar nu binevoitoarei mele». Atunci Xantos zise: «Vezi, Doamnă, că nu sunt de vină eu, ci cel ce a adus bucatele; pentru aceea rabdă, căci mi se va ivi prilej și-l voi bate». Iar ea neascultând, pe furiș a fugit la părinții săi. Atunci Esop zise: «Vezi, stăpâne, că bine am zis: căteaua mai mult bine îți voieste decât stăpâna mea».

Și trecând câteva zile și muierea rămânând neîmpăcată, Xantos a trimis la dânsa pe niște cumnați, ca s'o înduplece să se întoarcă acasă, iar ea n'a vrut să asculte, și atunci Xantos s'a supărat. Iar Esop mergând la dânsul a zis: «Nu te întrista, stăpâne, căci eu voi face-o ca mâine de bună voie și foarte degrabă să vie la tine». Și luând el bani, s'a dus la târg, și cumpărând găște, găini și altele, pentru ospăț, umbla pe la case, și trecând și pe lângă casa părinților stăpânei sale, ca din întâmplare, făcându-se că nu știe că-i casa stăpânei lor și că acolo este și stăpâna sa — s'a întâlnit cu unul dintr'acea casă și l-a întrebat dacă n'au ceva bun de vânzare pentru nuntă?». Iar acela întrebă: «Cui trebuie aceste?» la care Esop răspunse: «Lui Xantos filosoful, căci mâine va să se însoare». Iar acela spuind muierei lui Xantos, precum a auzit, ea îndată s'a dus la Xantos strigând și zicând între altele și acestea: «Până voi fi eu vie, o, Xante, nu vei putea lua altă muiere!». Și așa a rămas acasă din pricina lui Esop, precum se și dusesse tot dintr'a lui.

Iar după câteva zile, Xantos chemând prietenii săi la prânz, zise lui Esop: «Du-te de cumpără ce e mai bun și mai frumos». Iar el mergând zicea întru sine:

« Voi învăța eu pe stăpân să nu poruncească nebu-nește ». Și a cumpărat numai limbi de porc, și le-a gătit; și șezând ei la masă, le-a adus la toți limbă friptă cu sare. Oaspeții lăudară pe Esop că a pus întâi bucate filosofesti, pentrucă limba este unealta vorbei. După aceea Esop a pus la masă limbi fierte; și mai cerând ei alte, și alte bucate, el nimic alta nu le mai aducea, fără numai limbi le da. Iară mesenii mâniindu-se că tot aceleași bucate le dă, ziseră: « Până când tot limbi? că noi astăzi tot limbi mâncând, ne dor ale noastre limbi ». Iar Xantos zise supărat: « Nu mai ai altceva, Esoape? ». — « Zău nu! » răspunse. Atunci Xantos aprinzându-se de mânie zise: « Au nu ți-am poruncit, nemernicule, să cumperi ce mai bun și mai frumos de mâncat? ». Și răspunse Esop: « Iți mulțumesc, stăpâne, că mă dojenești înaintea atâtor oameni învățați și pe cari îi rog să-mi spue, ce este mai bun și mai frumos în viață? nu este oare limba, căci toată învățătura și filosofia prin ea se arată și se învață? Dările și luările, neguțătoria, închinăciunile, laudele și chiar muzica — prin ea se fac. Prin ea se fac nunțile, se zidesc cetățile, se mântuiesc oamenii, și pe scurt: toată viața noastră prin ea stă. Așa dar nimic nu este mai bun decât limba ». Pentru toate acestea, ucenicii ziceau că Esop bine grăiește, dar că a greșit dascălul, și fieștecare s'a dus acasă.

A doua zi iarăși plângându-se ei lui Xantos, el le-a răspuns, că nu din voia sa s'a întâmplat aceea, ci din răutatea slugii sale. « Iar astăzi se va schimba cina, și chiar înaintea voastră voi vorbi cu el ». Deci chemând el pe Esop, de față cu ucenicii i-a poruncit să ia ce e mai prost și mai rău, să gătească de mâncare, fiindcă ucenicii săi vor mânca iarăși la dânsul. Iar Esop nimic schimbând, a cumpărat iarăși limbi și gătindu-le le-a

pus pe masă. Iar oaspeții murmurau și cârteau întru sine zicând: « Iarăși limbi de porc ». Și după aceea iarăși le-a pus limbi și iarăși și iarăși, adică toată cina a fost din limbi. Iar Xantos mâniindu-se, a zis: « Și ce e aceasta, Esoape? au doară ți-am poruncit să gătești iarăși de mâncare, ce e mai bun și mai frumos? au ți-am zis să cumperi ce-i mai prost și mai rău? ». Esop răspunse: « Și ce e vreodată mai rău decât limba, o stăpâne! nu prin ea se strică cetățile? au nu prin ea se omoară oamenii? au nu toate minciunile, blestemele și jurămintele strâmbe se fac printr'însa? au nu căsătoriile, domniile și împărățiile se strică prin ea? Pe scurt: toată viața noastră prin ea se umple de nenumărate răutăți ».

Acestea zicând Esop, unul din cei ce ședea împreună a zis lui Xantos: « De nu-ți vei lua foarte bine seama, acesta te va face să nebunești, căci cum îi e forma, așa-i e și sufletul ». Iar Esop zice către acela: « Omule, mi se pare că tu ești rău și ciudat, căci întărați pe stăpân asupra slugii ». Iar Xantos vrând cu aceasta să poată bate pe Esop, a zis: « Nemernicule, fiindcă ai zis prietenului meu că este ciudat, adu-mi sau arată-mi om fără ciudățenie ».

Deci a doua zi ieșind Esop în uliță și uitându-se la cei ce veneau și treceau, vede șezând mult într'un loc, pe unul pe care îl judeca a fi un om fără lucru și prost, și ducându-se la el i-a zis: « Te chiamă stăpânul meu să prânzești cu el ». Iar prostul neîntrebându-l nimica, nici cine îl cheamă, a intrat în casă cu încălțămintele sale proaste, cum erau, și a șezut. Iar Xantos a întrebat pe Esop, cine este acela? Esop i-a spus: « Om fără ciudățenie ». Atunci Xantos zise la ureche muierii, să se supuie și să-i facă tot ce-i va porunci el, ca cu chipul acesta să poată bate pe Esop. După aceea

zise înaintea tuturor: « Doamnă, pune apă în vas și spală picioarele oaspetelui » (cugetând întru sine că oaspele nu va vrea să lase a-i spăla doamna picioarele, și astfel arătându-se furios să poată bate pe Esop). Iar ea puind apă în vas s'a apropiat de picioarele necunoscutului vrând să i le spele; și el cunoscând că aceasta e stăpâna casei, gândea întru sine: vrea să mă cînstească, și de aceea cu înseși mâinele sale vrea să spele picioarele mele, deși ar fi putut porunci aceasta slujnicilor — și întinzând picioarele zise: « Spală-le stăpână ». Și cum a zis aceasta, a șezut. Iar Xantos porunci să dea oaspetelui să bea; el iarăși cugeta întru sine, cum că se cădea ca ei să bea mai întâi, însă pentrucă lor le plăcea așa, nu se cade să întrebe pentru ce face aceasta, și luând a băut. Apoi prânzind ei, și punând dinaintea oaspetelui o bucată din care cu mare plăcere mânca el, Xantos a început a ocări pe bucătar, că rău a gătit acea bucată, și gol îl bătea; iar prostul gândea întru sine: Bucata foarte bine este gătită, și nimic nu-i lipsește ca să fie bine făcută; dar dacă stăpânul casei fără de vină vrea să-și bată sluga, ce-mi pasă mie? Iar Xantos se mânia și mai trist se arăta, fiindcă oaspetele nimic curios nu încerca. Mai pe urmă porunci să aducă plăcinte, iar oaspetele ca și cum niciodată n'ar mai fi gustat plăcinte, le învălătucea și luându-le ca pâinea le mânca. Iar Xantos judecând pe cel ce le-a făcut, zise: « Pentru ce, o blestematule, fără miere și fără piper ai făcut plăcintele? ». Și bucătarul răspunse: « De nu sunt coapte plăcintele, pe mine mă bate stăpâne, iar de nu sunt gătite cum se cade, nu pe mine, ci pe stăpână o înfruntează ». Iar Xantos zise: « De-a făcut muierea mea aceasta, de vie acum o voi arde! ». Și iarăși a făcut semn muierii să se supuie (că doar va răpune pe Esop).

Deci poruncind să aducă lemne, a aprins focul, și apucând muiera a pus-o lângă foc, așteptând ca și cum ar vrea s'o arunce în flăcări, însă tot întârziind oarecum a face aceasta și uitându-se împrejur să vadă doar l-ar opri prostul, să nu îndrăznească de a face una ca aceasta. Dar prostul iarăși întru sine socotea: Nefiind nicio pricină binecuvântată, pentru ce omul acesta se mânie astfel? După aceea zise: « O stăpâne! dacă judeci că se cade să faci aceasta, așteaptă-mă puțin să mă duc să aduc și pe muieră mea dela câmp, ca pe amândouă odată să le arzi ». Aceasta auzind Xantos dela omul acela, și mirându-se de sinceritatea și simplitatea lui, zise lui Esop: « Iaca om cu adevărat necurios; ne-ai biruit, o Esoape, ajungă-ți acum. Iar după aceasta îți vei căpăta slobozenie ».

A doua zi Xantos a poruncit lui Esop să se ducă la scaldătoare, ca să vadă dacă sunt mulți oameni acolo, căci vrea să se scalde. Deci mergând el, a întâlnit în cale-i pe polițai, care cunoscându-l că este al lui Xantos, l-a întrebat unde se duce? iar el a spus: « Nu știu ». Polițaiul crezând că-i nesocotește întrebarea, poruncește să-l ducă la închisoare. Iar când îl ducea, Esop îi spune că nu știam unde merg? căci ceea ce n'am așteptat, aceea mi s'a întâmplat, adică, m'am întâlnit cu tine și m'ai trimes la închisoare ». Atunci polițaiul mirându-se cât de curând și de bine i-a răspuns, l-a lăsat să se ducă. Iar Esop ducându-se la scaldătoare și văzând acolo o mulțime de lume, a văzut și o piatră în ușă, de care toți ce cei intrau și ieșau, se loveau. Însă unul dintre cei ce intrară mai pe urmă, o ridică și o puse la o parte. Și întorcându-se Esop la stăpânul său îi zise: « De vrei, stăpâne, să te scalzi, poți nerge, căci numai un om am văzut la scaldătoare ». Apoi mergând Xantos și văzând mulțimea ce se scaldă,

a zis: « Dar ce-i aceasta, Esoape, au n'ai zis că numai un om ai văzut la scăldătoare? ». « Cu adevărat, stăpâne, că numai un om am văzut, răspuse Esop, căci piatra aceasta (și o arată cu mâna) în ușă am găsit-o, și toți cei ce intrau și ieșeau se loveau de dânsa, iar mai la urmă a intrat unul, care, înainte de a se fi lovit de ea, a ridicat-o și a dat-o la o parte. Drept aceea numai pe acela unul am zis că l-am văzut, om, socotintindu-l pe el mai mult decât pe toți ceilalți ». Atunci Xantos a zis: « Nimica nu e greu lui Esop spre a le îndrepta ».

Iară într'o altă zi, făcându-se un ospăț și fiind și Xantos împreună cu ceilalți filosofi, crescând băutura, multe întrebări erau între dâșii; iar Xantos începând a se turbura, Esop care sta lângă dânsul i-a zis: « Stăpâne, Bachus sau vinul trei grade are: cel dintâi al veseliei, cel al doilea al beției, și cel al treilea al sfezilor. Drept aceea și voi, fiindcă acuma sunteți beți și voioși, cele ce mai sunt, le lăsați ». Atunci Xantos, beat fiind, a zis: « Taci! pe cei din iad du-te de-i învață! ». Iar Esop a zis: « Și tu în iad te vei târî ». Atunci unul dintre ucenici văzând pe Xantos cam beat, ba să zic adevărul, beat de tot, zise: « O dascăle, oare poate vreun om să bea marea? ». Iar Xantos răspuse: « Vezi bine că poate, căci eu însu-mi o pot bea ». Și ucenicul adaose: « De nu o vei putea, ce dai? ». Xantos răspuse: « Casa mea o dau toată ». Intr'aceea scoțând inelele au făcut legătură, și s'au dus. A doua zi spălându-se pe față și nevăzându-și inelul când se spăla, a întreat pe Esop despre inel, și Esop îi spuse: « Nu știu ce s'a făcut inelul, dar numai una știu, anume că ți-ai pierdut casa ». Xantos întrebă mirat: « Pentru ce? ». Esop răspuse: « Pentrucă eri, beat fiind, te-ai legat că vei bea marea și spre încredințare ai pus inelul ». Și Xantos

zise: « Cum voi putea face eu un lucru ce e peste putință? Te rog acum, de ai vreo cunoștință, vreo înțelepciune, vreo știință, ajută-mi să biruiesc și să stric legătura ». Esop îi răspunse: « Să biruiești, nu poți, dar ca să strici legătura, aceasta voi face-o ». Când vă veți aduna astăzi la un loc, să nu te arăți de fel ca și cum te-ai teme de cele ce te-ai legat la beție, ci tot acelea și treaz să le zici. Apoi să poruncești să se așeze masa la marginea mării, și să vie acolo slugi pregătite cu pahare, ca să-ți deie ție să bei apă din mare; și când vei vedea că toți oamenii s'au strâns acolo, ca să privească, tu să te așezi la masă și să primești să-ți umple paharul din mare, și luându-l în văzul și auzul tuturor celor de față, să zici celui ce e mai mare peste legătură, așa: ce legătură am făcut eu înaintea dumitale? și el îți va răspunde că te-ai legat să bei marea. Atunci te vei întoarce spre toți cei ce față și le vei spune așa: bărbați samieni, știți și voi foarte bine cât de multe râuri se varsă în mare, iar eu m'am legat ca numai marea să o beau, dar nu și apele care se varsă într'însa. Drept aceea prietenul acesta mai întâi să meargă să oprească toate acele ape, și apoi eu îndată voi bea marea singură ».

Xantos cunoscând în cu chipul acesta legătura va fi stricată, foarte tare s'a bucurat.

Deci s'a adunat poporul pe țărmul mării, ca să privească celece erau să se facă și Xantos a zis și a făcut întocmai după cum era învățat de Esop. Samienii, auzind acestea, au strigat lăudând pe Xantos și mirându-se de el; iar ucenicul căzând la picioarele lui Xantos, se mărturisii biruit de acesta, și se ruga să se strice legătura, ceea ce Xantos a și făcut-o, rugat fiind și de popor.

Apoi întorcându-se acasă, Esop s'a dus la Xantos și i-a zis: « Stăpâne, eu cel ce ți-am dăruit viața, nu merit

oare să-mi dai libertatea? ». Iar Xantos înfruntându-l a suduit, zicându-i: « Au nu vreau eu să fac aceasta? Dar ieși dinaintea ușii afară și te uită, și de-i vedea două ciori, spune-mi că-i semn bun, iar de-i vedea una, e rău. Deci ieșind Esop afară s'a întâmplat de a văzut într'un copac stând două ciori, și întorcându-se înlăuntru a spus lui Xantos, iar până a ieșit acesta afară ca să vadă, una din cele două ciori a zburat, și Xantos văzând numai una singură zise: « Blestematele, nu mi-ai spus mie, că ai văzut două? ». « Da, zise Esop, însă una a zburat ». Atunci Xantos zise supărat: « Nu încetezi, ticălosule, de a mă batjocori? ». Apoi porunci să-l desbrace și să-l bată. Iar pe când îl băteau pe Esop, venind oarecine, a chemat pe Xantos la cină; și Esop în bătaie a strigat: « Vai de mine, iată tu care ai văzut numai una, te duci la ospăț; mișelul eu cel ce am văzut două ciori, mă bat, deșert a fost așa dar semnul pentru amândoi ». Xantos auzind pe Esop cum se văita și mirându-se de înțelepciunea lui, a poruncit să nu-l mai bată.

Și nu după multă vreme, Xantos a chemat la dânsul pe filosofi și pe rectori, ca să prânzească împreună, și a poruncit lui Esop să stea la ușă, și pe niciun neînvățat să nu lase să intre, ci numai pe cei învățați. Deci venind ceasul prânzului și Esop închizând ușa; sta înlăuntru și viind unul din cei chemați a bătut la ușă; iar Esop dinlăuntru îl întrebă: « Ce mișcă câinele? ». Iar acela socotind, că pe dânsul îl numește câine, s'a întors dela ușă și s'a dus mânios. Și așa fieștecare viind, iarăși se ducea mânios, gândind că-i batjocorește, căci dinlăuntru Esop pe fieștecare tot așa îl întreba. Mai pe urmă bătând unul la ușă, și auzind întrebarea: « Ce mișcă câinele? » răspunse: « Coadă și urechile ». Esop judecând că bine a răspuns, îi deschise ușa și mergând

la stăpânul său, i-a spus: « Niciun filosof n'a venit la ospățul tău, o stăpâne, fără numai acesta ». Iar Xantos foarte s'a supărat că l-au amăgit cei chemați.

A doua zi adunându-se ei la școală, toți învinovăteau pe Xantos, zicându-i: « Cum se poate, învățătorule? dacă ai vrut să glumești cu noi, trebuia oare să pui pe stricatul acela de Esop, ca să ne batjocorească și să ne numească câini? » iar Xantos le răspunse: « Visați ori adevărul graiți? ». Și ei răspunseră: « Nu dormim, ci adevărul îți spunem ». Și îndată chemând Xantos pe Esop, l-a întreat mâniaș: « Pentru ce ai înapoiat cu rușine pe prietenii mei, eri? ». Esop răspunse: « Au nu tu stăpâne, mi-ai poruncit să nu las pe niciun om prost sau neînvățat să vie la ospățul tău, ci numai pe cei învățați? ». Xantos zise: « Și ce sunt aceștia, au nu sunt învățați? ». Esop răspunse: « Nu, nicidecum, căci bătând la ușă, și eu întrebându-i dinlăuntru: ce mișcă câinele? niciunul dintr'înșii n'a înțeles întrebarea, de aceea eu văzându-i pe toți neînvățați, n'am lăsat pe niciunul înlăuntru, afară numai de acesta, care singur înțelegând întrebarea și răspunzând la ea cum se cuvine, l-am lăsat să intre ». Atunci toți au zis, că Esop are dreptate.

După vreo câteva zile, Xantos luând după sine pe Esop, s'au dus la cimitir (locul unde îngroapă oamenii pe morți), ca să cerceteze inscripțiile de pe morminte; iar Esop văzând pe o piatră literele acestea: α , β , δ , σ , ν , $\theta\chi$ ¹⁾ le arătă lui Xantos, întrebându-l de poate deslega ce însemnează ele; și cercetându-le Xantos n'a putut desluși înțelesul lor, și și-a mărturisit astfel neștiința. Atunci Esop îi zise: « Stăpâne! dacă prin aceste litere îți voi descoperi o comoară, cu ce mă vei

¹⁾ Slove elinești: a, b, d, o, e, f, h.

dărui? ». Xantos îi zise: « Crede-mă, îți voi da slobozenia și aurul pe jumătate ». Esop se depărtă atunci patru pași mai înapoi dela acea inscripție, și, săpând acolo, a găsit comoara, pe care a dat-o stăpânului său zicându-i: « Dă-mi ceea ce mi-ai făgăduit, căci iată comoara ». Iar Xantos îi zise: « Nu-ți dau, până ce nu-mi vei spune mai întâi și înțelesul literelor, prin care s'a putut dovedi comoara, căci această descoperire îmi e mai de folos ». Și Esop zice: « Cel ce a îngropat această comoară aici, ca un om învățat a săpat aceste litere, care spun: α, ἀποδὰς ¹⁾ — adică mergi înapoi; β, βήματα ²⁾ — pași; δ, τέσσαρα ³⁾ — patru; ο, ορύξας ⁴⁾ — săpând; ε, εὐρήσεις ⁵⁾ — vei găsi; θ θησαυρόν ⁶⁾ — comoară χ, χρυσίου ⁷⁾ — de aur ». Xantos îi zise: « Fiindcă ești așa de dibaciu și deștept, nu vei căpăta slobozenia ». Iar Esop zise: « Voi da de știre, stăpâne, împăratului Vizantinienilor, căci pentru el a fost pusă această comoară ». « Și de unde știi aceasta? » zise Xantos. « Din litere, răspunse Esop, fiindcă acestea așa spun: α, απόδος ⁸⁾ — dă înapoi; β βασιλεῖ ⁹⁾ — împăratului; δ Διονυσίῳ ¹⁰⁾ — Dionisie; ο, ὄν ¹¹⁾ — care; ε, εὔρες ¹²⁾ — ai găsit; θ θησαυρόν ¹³⁾ — comoara; χ χρυσίου ¹⁴⁾ — de aur ». Iar Xantos auzind că aurul este al împăratului, zise către Esop: « Ia jumătate din el și taci ». Dar Esop zise: « Nu-mi dai tu mie aceasta acum, ci cel ce a pus aurul aici; și iată cum, căci literele acestea așa spun: α ἀνελόμοι ¹⁵⁾ — luându-l; β, βαδίσαντες ¹⁶⁾ — ducându-vă; δ διέλεστε ¹⁷⁾ — împărțiți-l; ο, ὄν ¹⁾ — care; ε, εὔρετε ²⁾ — ați găsit; θ θησαυρόν ³⁾ — comoara; χ, χρυσίου ⁴⁾ — de aur ».

¹⁾ Apodàs, ²⁾ bëmata, ³⁾ tèsara, ⁴⁾ orixas, ⁵⁾ eurèseis, ⁶⁾ tesauròn, ⁷⁾ hrisiu, ⁸⁾ apòdos, ⁹⁾ basilei, ¹⁰⁾ Dionisio, ¹¹⁾ on, ¹²⁾ eures, ¹³⁾ tesauròn, ¹⁴⁾ kristu, ¹⁵⁾ anelòmonei, ¹⁶⁾ badisantes, ¹⁷⁾ diolestē.

¹⁾ on, ²⁾ eùrete, ³⁾ tesvaròn, ⁴⁾ krisiu. Toate aceste sunt vorbe grecești și sus sunt scrise cu slove elinești.

Atunci Xantos zise: «Vino acasă, ca și comoara să o împărțim, și tu slobozenie să capeți». Deci ducându-se ei acasă, și Xantos temându-se de gura lui Esop, a poruncit de l-au băgat în temniță; iar Esop, pe când îl duceau, zicea: «Așa sunt făgăduințele filosofilor! căci nu numai că nu-mi dă slobozenia, dar încă și în temniță poruncește să mă arunce». Xantos, auzindu-i căinarea, a poruncit să-l deslege, și-i zise: «La toate bine zici; dar dacă vei căpăta slobozenie, mai mult mă vei pârî». Atunci Esop i-a zis: «Orice rău poți să-mi faci, fă-mi-l, căci și fără de voie mă vei slobozi».

Pe vremea aceea, ceva ne mai pomenit s'a întâmplat în Samos, și anume: Intr'o sărbătoare mare, zburând cu repeziciune un vultur și luând inelul cel de obște l-a slobozit în sânul unei slugi. De acest semn Samienii spăimântându-se și în mare întristare căzând, s'au adunat laolaltă și începând a ruga pe Xantos, căci el era cel dintâi cetățean și filosof, ca să le deslege acest semn ne mai pomenit. Iar el îndoindu-se, a cerut timp; și ducându-se acasă, mult era trist și băgat în grijă, ca cel ce nimic nu putea judeca despre fapta aceea. Iar Esop cunoscând supărarea lui Xantos, merse la el și-i zise: «Pentru ce ești trist? spune-mi mie și leapădă-ți întristarea». Xantos îi spuse mâhnirea sa, și Esop îi zise: «Măine, ducându-te în târg, zi Samienilor: Eu nici nu am învățat a deslega semnele cele minunate, nici a ghici, dar am un rob care multe lucruri știe; el vă va spune vouă ce cercați. Și de voi deslega eu, stăpâne, tu vei avea cinste, că ai o asemenea slugă; iar de nu voi putea deslega, numai mie îmi va fi rușine. Deci, încrezându-se Xantos, și a doua zi ducându-se în adunare și stând în mijlocul celor ce se adunase, le-a spus cele ce-l învățase Esop. Iar ei îndată l-au rugat

să cheme pe Esop, carele venind, a stat în mijlocul lor. Samienii văzând fața lui, au strigat râzând: « Această față va deslega semnul? dela urîtul acesta, ce bine vom putea să auzim? ». Și iarăși au început a râde. Iar Esop, întinzându-și mâna, a cerut să tacă toți și a zis: « Bărbați Samieni, ce râdeți de fața mea? căci nu la față, ci la minte se cade a căuta, căci de multe ori, în chip urît bună minte a pus natura. Au voi vasul pe dinafară îl prețuiți, ci nu vinul ce este într'însul? ». Acestea auzind ei dela Esop, toți au zis: « Esoape, tot ceea ce poți și știi, spune cetății ». Atunci Esop cu îndrăzneală zise: « Bărbați Samieni, fiindcă norocul, care pururea se nevoiește, a deschis luptă între Domn și rob pentru slavă, de se va părea robul mai prejos decât Domnul, bătut se va duce; iar de se va părea mai presus, tot bătut va fi. Dar dacă voi veți face să capăt eu slobozenia mea, vă voi spune lucrul ce cercați ». Atunci poporul într'un glas a strigat către Xantos zicând: « Dă slobozenia lui Esop; ascultă pe Samieni, dăruiește slobozenia cetății ». Iar Xantos nu vroia. Atunci Pretorul (mai marele cetății, prefectul) i-a zis: « Xante, de nu-ți place ție a asculta de popor, eu, într'această oră, voi da slobozenie lui Esop, și atunci va fi deopotrivă cu tine ». Atunci Xantos, vrând nevrând, a trebuit să dea slobozenie lui Esop. Și îndată un orator a strigat: « Xantos filosoful dă slobod pe Esop Samienilor ». Și așa s'a împlinit cuvântul lui Esop, care spusese lui Xantos, că și fără de voie îi va da slobozenie. Drept aceea Esop căpătase slobozenie și stând în mijlocul lor, a zis: « Bărbați Samieni, vulturul precum știți, este împăratul păsărilor; iar fiindcă a luat inelul cel împărătesc și l-a slobozit în sânul unei slugi aceasta însemnează că un împărat din cei ce sunt acum, vrea ca slobozenia voastră să o supuie robiei,

și legăturile voastre să le strice ». Acestea auzind Samienii s'au umplut de întristare.

Și nu după multă vreme le-au venit lor scrisori dela Cresus, împăratul Lidienilor, poruncindu-le ca din acel timp să-i deie tribut (bir), iar de nu vor asculta, să se gătească de război. Deci sfătuindu-se ei cu toții, hotărîră a se supune și a da tribut lui Cresus; mai înainte însă de a da urmare acestei hotărîri, ziseră că ar fi bine să întrebe și pe Esop, și întrebând fiind acesta, a zis: « Fiindcă domnii voștri au hotărît să dați tribut și să ascultați de împărat, acum sfat nu voi mai da, ci voi spune numai o vorbă, și veți ști ce va fi de folos. Norocul două căi a arătat în viață: una a slobozeniei, al căreia început e cu anevoie, dar sfârșitul ușor; alta a robiei al căreia început e lesne, iar sfârșitul cu osteneală ». Acestea auzindu-le Samienii, au strigat: « Noi fiind slobozi, de bună voie nu vrem să ne facem robi! ». Și pe sol fără de izbândă l-au trimis îndărăt. Acestea aflând Cresus, a vrut ca să se bată cu Samienii, dar solul i-a zis: « Nu vei putea birui pe Samieni, câtă vreme Esop va fi între dânșii și le va da sfat; dar mai bine poți, o, împărate, să trimiți soli și să ceri dela ei pe Esop, făgăduindu-le că le vei fi recunoscător și că nici tribut nu vei lua dela ei; și așa doară îi vei putea învinge ». Și Cresus s'a înduplecat la aceasta și a trimis sol de a cerut să-i dea pe Esop. Iar Samienii au făcut sfat ca să-l deie. Esop înțelegând aceasta și stând în mijlocul lor, a zis: « Bărbați Samieni, mie îmi va fi mare cinste de a mă duce la picioarele împăratului, dar mai înainte vreau să vă spun o fabulă; deci ascultați: Odinioară, pe când animelele vorbeau între ele, lupii au făcut război împotriva lor, iar oile, împreună cu câinii, se băteau împotriva lupilor, și-i alungau. Lupii însă trimițând sol a zis oilor: de le este voia să trăiască

în pace și nici război să nu aibă, să le deie lor pe câini. Și oile proaste au crezut, și dând pe câini lupilor, aceștia și pe câini i-au rupt, și pe oi foarte lesne le-au ucis». Atunci Samienii cunoscând înțelesul fabulei, au hotărât să ție la dâșii pe Esop, dar acesta n'a vrut, ci împreună cu solul s'a dus la Cresus. Iar dacă a ajuns în Lidia, împăratul văzând pe Esop stând înaintea sa, s'a mâniat zicând: « Vezi ce pocitură de om mi-a fost mie împiedicare să nu pot supune ăcea insulă!». Atunci Esop zise: « Prea mărite împărate, nu de silă, sau de nevoie am venit la tine, ci de bună voie, îngăduie dar puțin și mă ascultă: Un om prinzând lăcuste și uci-gându-le, a prins și un greeruș, și vrând să-l ucidă, greerușul îi zise: o, omule, nu mă ucide în zadar, căci eu nici spicele nu le stric, nici altă pagubă nu-ți fac, ci numai cu dulce cântare desfățez pe călători, și mai mult decât glasul nu vei găsi nimic în mine. Și auzind acestea omul, l-a lăsat de s'a dus. Drept aceea și eu, o împărate, cad la picioarele tale, ca să nu mă omori fără de pricină. Căci nimănui niciun rău nu pot face, ci aflându-mă într'un trup prost, vorbesc însă cuvinte bune ». Iar împăratul mirându-se de cumițenia vorbelor lui și fiindu-i milă de dânsul, îi zise: « Esoape, nu eu îți dăruiesc ție viața, ci soarta ta. Drept aceea cere dela mine orice vrei, și ți se va da ». Iar Esop zise: « Rogu-te, împărate, împacă-te cu Samienii ». Și împăratul răspunse: « M'am împăcat! ». Iar Esop căzând la pământ i-a mulțumit, și după aceea a scris fabulele sale care și până astăzi sunt, și le-a lăsat la împăratul.

Și luând carte dela împăratul către Samieni, cum că pentru Esop s'a împăcat cu dâșii, cu multe daruri s'a întors la Samos; iar Samienii văzându-l i-au pus cununi și joc au făcut pentru dânsul. Iar el cetindu-le cartea împăratului, le-a arătat printr'aceasta că liber-

tatea ce a dobândit-o el dela popor, iarăși prin libertate a răscumpărat-o.

Apoi a plecat din insulă prin țări străine, și pretutindeni întrecându-se în vorbă cu filosofii, s'a dus și în Babilonia, unde arătându-și știința sa, a ajuns mare la împăratul Lichir. Căci pe timpurile acelea împărații având pace între dânșii, pentru desfătarea lor, cu întrebări sofistice se îndeletniceau, trimitând unul altuia, prin cel ce le deslega, darea cu care se legau a lua dela cel ce trimetea asemenea întrebări. Iar acela ce nu le putea deslega, asemenea dare da. Întrebările ce se trimeteau lui Lichir, Esop înțelegându-le, le deslega, și mărit făcea pe împăratul; iar el în numele lui Lichir alte întrebări trimetea împăraților, care, rămâind nedeslegate, împăratul foarte multe tributuri lua.

Iar Esop neavând fii, a luat de suflet pe fiul unui boier anume Enn, pe care aducându-l la împăratul, l-a arătat ca pe un legiuit fiu al său. Iar nu după mult Enn s'a culcat cu țitoarea celui ce l-a luat de fiu, și aflând despre aceasta Esop, hotărî să scoată pe Enn din casă; iar acesta mâniindu-se a scris carte falsă, adică cu numele lui Esop, către cei ce puneau întrebări lui Lichir, cum că mai bucuros și gata ar fi a se duce la ei, decât a mai rămâne la Lichir, — și a dat-o împăratului acestuia pecetluită cu inelul lui Esop. Împăratul văzând pecetea, a crezut, și foarte aprinzându-se de mânie a poruncit îndată lui Ermip, ca fără nicio cercetare să omoare pe Esop, ca pe un trădător al împărăției. Dar Ermip fiind prieten lui Esop s'a arătat și atunci prieten, și ascunzându-l într'un loc unde nimeni nu-l știa, îi dădea acolo hrană într'ascuns. Iar Enn, din porunca împăratului, toată averea lui Esop a luat-o.

După câtăva vreme Netinav, împăratul Egiptenilor, auzind că a omorît pe Esop, a trimis de îndată carte

lui Lichir, prin care îi poruncea să-i trimită meșteri arhitecți ca să-i zidească un turn, nici cerul nici pământul să nu-l atingă, și totodată să-i răspundă cineva la toate ce-l va întreba; și de va face acestea, să ia daruri, iar de nu, să plătească însuși. Acestea citindu-le Lichir, s'a întristat foarte, pentrucă nimeni din prietenii săi nu putea înțelege arătarea despre zidirea turnului; și împăratul se tânguia amar că a murit Esop, stâlpul împărăției sale. Iar Ermip cunoscând durerea împăratului pentru Esop, s'a dus la împăratul și i-a spus că trăiește, arătându-i că pentru dânsul n'a omorît pe Esop, căci a știut că oarecând îi va părea rău împăratului pentru moartea lui. Iar împăratul bucurându-se, a poruncit să i-l aducă. Și scoțând Ermip pe Esop din ascunzătoare l-a adus înaintea împăratului, așa cum era, împuțit și întinat; și cum l-a văzut împăratul a lăcrimat și i-a poruncit să se spele și să se schimbe. După aceasta Esop a arătat mincinoasele pricini pentru care a fost pârît, și împăratul vrând să omoare pe ticălosul și nevrednicul Enn, Esop i-a cerut iertarea. Apoi împăratul dete lui Esop cartea Egipteanului ca să o citească și el îndată cunoscând deslegarea întrebării, a râs: iar Lichir a poruncit să scrie lui Netinav că, dacă va trece iarna, va trimite pe cei ce trebuiau să zidească turnul și pe cel ce va răspunde la întrebările ce i se vor face. Și așa împăratul pe solii dela Egipt i-a trimis îndărăt, iar lui Esop i-a dat toată averea cea mai dinainte dându-i și pe Enn. Iar Esop luând pe Enn, întru nimica nu l-a dojenit, ci ca pe un fiu iarăși luându-l cu alte și cu aceste cuvinte l-a învățat:

«Fiule! mai înainte de toate slujește lui Dumnezeu, pe împăratul cinstește, vrăjmașilor tăi groaznic te arată, ca să nu te nesocotească, cu prietenii fii blând și voios, ca să-ți fie mai mult voitori de bine, vrăj-

mașilor să dorești răutate și sărăcie, ca să nu te împiedice pe tine dela scopul tău, și prietenilor bine le voiește din toată inima, ca întru toate să le fie bine și înțelepțește, ca să nu-i dai prilej a dori buna purtare a altui bărbat; căci ușor este neamul muieresc și lingușindu-se lesne se apleacă spre rău. Puține să vorbești, și cu măsură, și multe să ascuți și înțelepțește să urmezi. Pe cei ce fac binele, nu-i pizmui, ci să-ți pară bine de ei, căci de-i vei pizmui mai mult pe tine însuți te vei vătăma. De casnicii tăi poartă grijă, ca să nu se teamă de tine numai ca de stăpân, ci ca pe un făcător de bine să te cinstească. Nu-ți fie rușine a învăța să faci totdeauna ce e mai bine. Muierii niciodată nu-i încredința tainele tale, căci totdeauna se va înarma cu dânsule, ca să te supuie voinței ei. In toată ziua economisește ceva pentru ziua de mâine, căci mai bine este, când vei muri, să lași la vrăjmași, decât cât vei trăi să aibi lipsă. Inchină-te lesne celor ce te întâmpină, știind că și câinelui coada îi capătă pâine. Nu-ți pară rău că ești bun. Pe omul flecar gonește-l din casa ta, căci cele ce zici și faci tu, altora le va spune. Fă aceea ce nu te va întrista. De cele ce se întâmplă nu te supăra. Dela cei răi nu cere sfat niciodată, nici urma obiceiurile lor ».

Astfel învățând Esop pe Enn, și muștrându-l pe acesta cugetul de zisele lui Esop, i se pătrunse sufletul, ca de o săgeată și după puține zile a murit.

După acestea chemând Esop pe toți păsărarii, le-a poruncit să prindă patru pui de vultur, și după ce i-au prins i-a hrănit, crescându-i și îmblânzindu-i, astfel încât i-a învățat a lua în cioc o coșniță mare, în care punea câte doi copii cu care zburau purtându-i în văzduh, după direcția ce le dădeau copiii din coșniță.

Iar după ce trecu iarna și începu primăvara, Esop gătind toate pentru călătorie, a luat cu sine copiii și vulturii și s'a dus în Egipt; iar norodul se mira foarte mult, neștiind ce o să facă cu dânșii.

Netinav auzind că a venit Esop, zise către prietenii săi: « M'am înșelat, căci înțelesesem că Esop ar fi murit ». A doua zi a poruncit împăratul ca toți boierii să se îmbrace în haine albe, iar el s'a îmbrăcat în Erea și și-a pus cunună și diademă împodobită cu pietre scumpe; și șezând în jilț înalt, a poruncit să aducă pe Esop; și intrând Esop, împăratul i-a zis: « Cui mă asemeni Esoape, pe mine și pe cei ce sunt cu mine? ». Esop răspunse: « Pe tine soarelui de primăvară, iar pe cei ce stau împrejurul tău, spicelor celor coapte ». Și împăratul mirându-se de el, l-a dăruit cu multe daruri.

În ziua următoare împăratul s'a îmbrăcat în veșminte foarte albe, iar prietenilor a poruncit să se îmbrace în veșminte de porfiră roșie, și intrând Esop, iarăși l-a întrebat împăratul; și Esop zise: « Pe tine te voi asemăna soarelui, iar pe cei ce stau împrejurul tău razelor soarelui ». Atunci Netinav zise: « Socotesc că nimic nu este Lichir pe lângă împărăția mea ». Iar Esop zâmbind a râde, zise: « Nu vorbi așa ușor de el, o împărate, căci numai neamului vostru se seamănă împărăția voastră, că strălucește ca soarele; iar de se va asemăna lui Lichir, strălucirea aceasta întunec se va părea ». Netinav mirându-se de acest răspuns, a zis: « Adusu-ne-ai pe cel ce va să zidească turnul în văzduh? ». Esop răspunse: « Sunt gata, numai arată locul unde să se înalțe zidirea ».

După aceea împăratul ieșind afară din cetate a mers într'un șes și i-a arătat locul. Acolo Esop aducând la patru unghiuri ale locului pe cei patru vulturi purtând copii în coșnițe, în mâinile cărora dedese unelte de-ale

zidarilor, le-au poruncit să zboare; iar ei înălțându-se în sus, copiii strigau: «Dați-ne cărămidă, var, lemne și altele ce trebuiesc pentru zidirea turnului. Netinav văzând pe copii ridicați sus de vulturi, zise: «De unde oameni zburători?». Iar Esop răspunse: «Iată că Lichir are, iar tu fiind om, vrei să te asemeni cu împăratul dumnezeilor». Și Netinav zise: «La aceasta sunt învins, Esoape; însă eu te voi mai întreba ceva, și tu îmi vei răspunde». Și zise: «Eu am niște iepe care auzind caii din Babilonia nechezând, îndată rămân borțoase (îngreunate), de știi cum se întâmplă aceasta, răspunde-mi». Și Esop zise: «Îți voi răspunde mâine, împărate». Și mergând la gazde a poruncit slugilor să-i prindă o mâță, și dacă au prins-o o purta bătând-o, de vedeau toți. Iar Egiptenii cinstind acest dobitoc și văzând că-l bate tare, alergară de scoaseră mâța din mâinile celor ce o băteau, și îndată au dat de știre împăratului, care chemând pe Esop i-a zis: «Nu știi, Esoape, că noi cinstim mâța ca pe Dumnezeu? De ce dar ai făcut aceasta?». Esop răspunse: «O împărate, astă noapte mâța aceea a făcut o mare pagubă împăratului Lichir, căci i-a ucis cocoșul cel mai războinic și viteaz, care îi spunea și ceasurile noaptea». Iar Netinav zise: «Nu ți-e rușine a minți Esoape? căci cum se poate ca într'o noapte mâța din Egipt să se ducă în Babilonia, să ucidă cocoșul și să se întoarcă înapoi?». Atunci Esop râzând răspunse: «Și cum, o împărate, în Babilonia nechezând caii, aici iepele rămân îngreunate (borțoase)?». Împăratul Netinav auzind aceste a zis: «Mare e înțelepciunea lui Esop!».

După acestea fiind chemați din Iliopol bărbați știuți de întrebări sofismaticești, și vorbind cu ei despre Esop, i-a chemat într'una din zile la ospăț împreună și cu Esop. Deci șezând ei, unul dela Iliopol zise lui Esop:

« M'a trimes Dumnezeuul meu să-ți pun o întrebare, și să mi-o deslegi ». Iar Esop zice: « Minți, căci Dumnezeu n'are trebuință să învețe dela oameni nimica; iar tu nu numai pe tine, dar și pe Dumnezeuul tău asuprești ». Acela iarăși zise către Esop: « Este o biserică foarte mare, și într'insa un stâlp care ține douăsprezece orașe și fieștecare de câte treizeci de grinzi se proptește pe lângă care aleargă împrejur două muieri ». Și Esop zise: « Această întrebare ar deslega-o la noi și copiii; căci biserica despre care vorbești este lumea, stâlpul e anul, orașele sunt lunile, grinzile sunt zilele lunilor, iar cele două muieri sunt ziua și noaptea care urmează una după alta ».

A doua zi Netinav chemând pe toți prietenii săi, le zise: « Din pricina lui Esop, acestuia, va trebui să dăm tribut împăratului Lichir ». Doar unul dintre dânșii a zis: « Ii vom porunci să ne puie întrebări ce nici n'am văzut, nici n'am auzit ». Și Esop zise: « Măine voi răspunde la acestea ». Deci ducându-se ei au făcut scrisoare în care ziceau: « Netinav mărturisește că e dator lui Lichir o mie de talanți ». Dimineața întorcându-se au dat scrisoarea împăratului; iar prietenii acestuia, mai înainte de a se deschide scrisoarea, toți au zis: « Am văzut aceasta, și am auzit ». Atunci Esop zise: « Vă mulțumesc pentru dovadă ». Iar Netinav citind mărturisirea datoriei, zise: « Eu nimica nu sunt dator lui Lichir, și voi toți sunteți mărturii? ». Iar ei tăgăduind au zis: « Nici am văzut, nici am auzit ». Și Esop zise: « Dacă este așa, propunerea dumneavoastră este deslegată ». Iar Netinav la acestea zise: « Fericit este Lichir având o astfel de înțelepciune în împărăția sa ». Și așa, legătura cu care s'a legat a dat-o lui Esop, și în pace l-a trimis. Și Esop întorcându-se în Babilonia a spus lui Lichir toate cum s'au petrecut în Egipt,

dându-i și tributul adus dela Netinav. Iar Lichir a înălțat lui Esop o statuie de aur. Apoi nu după multă vreme Esop hotărî să meargă în Grecia, și fiindcă împăratul Lichir nu vroia să-l lase, a trebuit mai întâi să-i făgăduiască prin jurământ cum că după ce va vizita această țară frumoasă, se va întoarce iarăși în Babilonia, unde să-și petreacă rămășițele vieții sale; și cu această făgăduință i s'a dat voie de a pleca. Deci ducându-se și umblând prin orașele Greciei, pe unde-și arăta învățătura sa, a ajuns la Delfi. Delfii bucuroși îl auziu vorbind, dar nu l-au cinstit; iar el căutând spre ei a zis: « Bărbați Delfi, îmi vine să vă aseamăn lem-nului ce se poartă pe mare, căci pe acela de departe văzându-l învăluindu-se de valuri, de mare preț îl socotim; iar după ce se apropie, se vede foarte prost. Așa și eu, când eram departe de orașul vostru, ca pe niște oameni vrednici de cinste vă socoteam, iar acum venind la voi, decât pe toți, ca să zic așa, v'am aflat mai nevrednici ». Acestea auzind Delfii, și temându-se ca nu cumva mergând Esop în alte orașe să vorbească rău de dânșii, s'au sfătuit să-l omoare. Deci luând cu ei Fiala de aur din Biserica Apolon ¹⁾, într'ascuns au pus-o în hainele lui Esop; iar Esop neștiind cele făptuite de ei cu înșelăciune, ieșind din oraș se ducea în Fochiada. Atunci Delfii luându-se după el l-au prins învinovățindu-l ca pe un fur de cele sfinte; iar Esop tăgăduind că nimic din acestea n'a făptuit, ei cu deasila desfăcându-i hainele au găsit Fiala cea de aur, pe care luând-o o arătau tuturor orașenilor cu mare zgomot. Esop cunoscând atunci vicleșugul lor îi ruga să-l deslege, însă ei nu numai că nu l-au deslegat, dar încă, ca pe un fur de cele sfinte, în temniță l-au băgat, osân-

¹⁾ Apolon, Dumnezeu păgănesc.

dindu-l la moarte. Esop însă, cu nicio isteție nepu-
tându-se mântui de această năpastă, se tângui pe sine
șezând în temniță. Iar un prieten al său anume Damos,
intrând la dânsul și văzându-l astfel plângând, l-a
întrebat de ce plânge? Esop zise: « Oarecând o muiere,
care de curând își îngropase bărbatul, se ducea în
toată ziua la mormântul lui și plângea; iar un plugar
arând nu departe de acolo, s'a îndrăgostit de acea
muiere și legându-și boii, s'a dus și el la mormântul
acela și începu a plânge împreună cu dânsa. Atunci
muierea l-a întrebat că de ce plânge și el; iar el răspun-
zându-i că de asemenea își îngropase pe muierea sa și
că plângând își ușurează întristarea, adaose: dacă
amândoi am căzuț în aceeași nenorocire și durere, ce
ne oprește să ne unim împreună? Căci eu te voi lua
pe tine ca și pe ea și tu pe mine iarăși ca pe bărbatul
tău. Acestea zicând el muierii, a primit și ea propu-
nerea lui. Intre acestea, furul mergând și deslegând
boii plugarului, i-a luat și s'a dus cu ei; iar el întorcân-
du-se și neaflând boii, a început a plânge tare și a se
tângui amar. și venind și muierea și găsindu-l plân-
gând și văitându-se zise: Iarăși plângi? El răspunse:
Acum cu adevărat plâng. Așa și eu, sfârși Esop, de
multe primejdii scăpând, acum într'adevăr plâng, negă-
sind niciun fel de scăpare ».

Indată după aceea au venit și Delfii și scoțând pe
Esop din temniță, îl trăgeau ca să-l arunce în prăpastie;
iar el zicea către dânșii: « Oarecând, dobitoacele vor-
beau între ele; atunci șoarecul s'a împrietenit cu broasca,
pe care a chemat-o la cină, și ducând-o în cămara
unui bogat, unde erau multe feluri de bucate, i-a zis:
Poftim, prietenă broască, mănâncă. După ce s'au os-
pătat amândoi, a chemat și broasca la ospățul său pe
șoarec, căruia-i zice: « Fiindcă tu nu știi să înoți, voi

lega piciorul tău de al meu c' o ată subțire ». Și așa făcând au sărit amândoi în apă, iar broasca dându-se la fund, șoarecul se înneacă; dar pe când el se zbătea cu moartea, zicea către broască: Eu din pricina ta mor, însă cel mai mare dintre noi mă va răzbuna. Deci murind șoarecul, plutea mort pe deasupra apei, iar vulturul zărindu-l s'a repezit din zbor și l-a apucat, dar împreună cu dânsul a târît și pe broască, și așa pe amândoi i-a mâncat. Așa și eu fără dreptate mă văd omorît de voi, dar Babilonia mă va răzbuna și toată Grecia vă va cere socoteală de moartea mea ». Delfii însă nici așa neslobozindu-l, Esop a alergat în Biserica lui Apolon, dar ei furioși l-au scos afară și de acolo și iarăși l-au dus să-l arunce în prăpaștie. Pe când ei îl duceau, Esop zicea: « Ascultați Delfilor: « Odinioară un vultur alerga după un epure, care fugind în cuibul unei rădaște, o ruga ca să-l scape de fiorosul lui vrăjmaș. Rădașca neputând face altceva, rugă și ea pe vultur în numele marelui Jupiter ¹⁾ să nu ucidă pe bietul epure, care niciun rău nu i-a făcut, și să nu-i nesocotească rugăciunea, deși ea e o nimica pe lângă dânsul. Vulturul însă mai tare mâniindu-se, făcu vânt rădaștei cu aripa și înșfăcând pe epure l-a mâncat. Atunci rădașca a zburat după vultur ca să-i afle cuibul, și mergând acolo pe când el umbla după vânat, i-a prăvălit ouăle din cuib și i le-a spart. Vulturul mirându-se cine să fi îndrăznit a-i face acest neajuns, și-a mutat cuibul într'un loc și mai înalt, dar rădașca și acolo a zburat și i-a făcut ca și mai înainte. Acuma vulturul neștiind ce să mai facă, s'a suit tocmai la Jupiter (cărui se zice că-i e închinat) și puindu-și ouăle între genunchi zeului l-a rugat ca să i le păzească; dar rădașca făcând gogoloși

¹⁾ Jupiter, zis și Joe, era numele celui mai mare zeu al păgânilor.

din gunoiu se suia și se lăsa în sânul lui Jupiter, care sculându-se ca să scuture gunoiul din sân, uită de ouăle vulturului, ce lunecară de pe genunchi și se sparseră toate. Înțelegând însă Jupiter cum că rădașca făcuse isprava aceasta, ca să-și răzbune pe vultur, căci acesta nu numai pe dânsa o supărase, ci și chiar pe el îl nescotise, a spus vulturului că rădașca este aceea care i-a făcut tot necazul, însă că are dreptate ca să se poarte astfel față de dânsul. Totuși Jupiter nevrând să piară neamul vulturilor, a zis rădaștei să se împace cu vulturul, dar ea neascultând, Jupiter a mutat în alt timp al anului scoaterea puilor de vulturi, atunci când rădaștele nu se arată. Drept aceea și voi, o Delfilor, nu uitați pe acest zeu la care am alergat, căci deși are mică biserică, el nu va lăsa nepedepsiți pe cei necredincioși ». Dar Delfii neluând în seamă spusele lui Esop, drept la moarte îl duceau. Și văzând Esop că tot nu i-a putut îndupleca, iarăși a zis: « Oamenii cumpliți și ucigași, ascultați: Un plugar a îmbătrânit pe câmp, și fiindcă el niciodată nu intrase în oraș, ruga pe ai săi să-l ia să vadă orașul; iar ei prinzând asinii și înhă-mându-i la căruță l-au pus și pe bătrân în căruță, și l-au lăsat să mâne singur asinii. Pe drum s'a stârnit o vijelie, și furtuna turburând cerul și făcându-se întuneric, asinii au rătăcit calea și într'o prăpastie au răsturnat pe bătrân, care se văita strigând: O! Jupiter! ce rău ți-am făcut, de pier așa fără dreptate? și nici măcar din pricina unor cai vrednici, sau unor catâri buni, ci din pricina acestor ticăloși de asini mă prăpădesc! Așa și eu, în același chip mă întristez acuma, căci nu oameni cinstiți și măriți mă răpun, ci niște răi și netrebniți mă omoară! ». Drept aceea, blestemată să fie țara voastră și răzbunarea zeilor o chem asupra capetelor voastre! ».

La toate cuvintele lui Esop, Delfii împietriți au rămas. Și ducându-l pe o stâncă înaltă, l-au aruncat în fundul unei prăpastii și acolo a murit. Dar nu după multă vreme pedeapsa cerească i-a ajuns, cuprinzându-le tot orașul de boala ciumii, întru răzbunarea morții lui Esop. Iar ei cunoscând că această pedeapsă le-a venit din pricina nedreptății ce făcuse lui Esop, i-au ridicat o statuie.

Vestindu-se apoi nedreapta moarte a lui Esop la mai marii Greciei și la toți învățații, au pornit război împotriva Delfilor, făcându-se și ei răzbunătorii morții lui Esop.

I. VULTURUL ȘI VULPEA

Vulturul și vulpea împrietenindu-se, au rânduit ca să șadă în apropiere, întărind prieteșugul cu obiceiul. Drept aceea vulturul într'un arbore înalt și-a făcut cuibul, iar vulpea într'un tufiș din apropiere și-a scos puii. Odată vulpea plecând după vânat, iar vulturului lipsindu-i bucatele zbură în tufiș, și răpind puii vulpei, i-a mâncat făcând parte din ei și puilor săi din cuib. Intorcându-se vulpea și cunoscând fapta vulturului, nu atât s'a întristat pentru omorîrea puilor săi, cât mai ales că nu-și putea răzbuna pe vultur, căci ea fiind fiară alergătoare pe pământ, nu se putea alunga după păsări. Deci departe stând, cum fac toți cei ce nu pot altfel, blestema pe vrăjmașul ei. Iar nu după multă vreme, oarecine prinzând în câmp o capră și junghiind-o, o puse să se frigă. Din întâmplare, zburând pe acolo și vulturul, prietenul vulpei, a înșfăcat o bucată de carne ce avea lipiți de dânsa cărbuni aprinși și a dus-o în cuib, și suflând atunci tare vântul, s'a aprins cuibul; iar puii vulturului neputând încă să zboare, pârlîți au căzut pe pământ. Atunci vulpea alergă la ei și înaintea vulturului i-a mâncat pe toți.

Invățătură: Cei ce cu viclenia strică prieteșugul, măcar că cel căruia i s'a făcut strâmbătate nu poate să-și răzbune, însă de pedeapsa lui Dumnezeu nu vor scăpa.

2. VULTURUL ȘI RĂDAȘCA

Odinioară un vultur alerga după un iepure, care fugind în cuibul unei rădaște o rugă ca să-l scape de fiorosul lui vrăjmaș. Rădașca neputând face altceva, rugă și ea pe vultur în numele marelui Jupiter să nu ucidă pe bietul iepure, care niciun rău nu i-a făcut, și să nu-i nesocotească rugăciunea, deși ea-i o nimica pe lângă dânsul. Vulturul însă mai tare mâniindu-se, făcu vânt rădaștei cu aripa și înșfăcând pe iepure l-a mâncat. Atunci rădașca a zburat după vultur ca să-i afle cuibul, și mergând acolo pe când el umbla după vânat, i-a prăvălit ouăle din cuib și le-a spart. Vulturul mirându-se cine să fi îndrăznit a-i face acest neajuns, și-a mutat cuibul într'un loc și mai înalt; dar rădașca și acolo a zburat și i-a făcut ca și mai înainte. Acum vulturul neștiind ce să mai facă, s'a suit tocmai la Jupiter (cărui se zice că-i e închinat) și puindu-și ouăle între genunchi zeului l-a rugat, ca să i le păzească; dar rădașca făcând gogoloși din gunoiu se suia și se lăsa în sânul lui Jupiter, care, sculându-se ca să scuture gunoiul din sân, uită de ouăle vulturului, ce lunecară de pe genunchi și se sparseră toate. Înțelegând însă Jupiter cum că rădașca făcuse isprava aceasta, ca să-și răzbune pe vultur, căci acesta nu numai pe dânsa o supăraseră, ci și chiar pe el îl nesocotise, a spus vulturului că rădașca este aceea care i-a făcut tot necazul, însă că are dreptate că se poartă astfel față de dânsul.

Totuși Jupiter nevrând să piară neamul vulturilor, a zis rădaștei să se împace cu vulturul, dar ea neascultând, Jupiter a mutat în alt timp al anului scoaterea puilor de vulturi, atunci când rădaștele nu se arată.

Invățătură: Pe nimeni nu se cuvine să-l nesocotești ca și cum nimic n'ar însemna, și de a cărui răzbunare nimic nu ți-ar păsa.

3. PRIVIGHETOAREA ȘI ERETELE

Privighetoarea stând într'un arbore, după obicei, cânta. Un erete văzând-o și fiindu-i foame, se repezi după dânsa și o prinse; și pe când se gătea s'o omoare, privighetoarea ruga pe erete să n'o mănânce, căci nu se va sătura cu dânsa, ci dacă-i trebuie mâncare să caute alte păsări mai mari. Dar eretele mâncând-o zise: Nebun aș fi de-aș lăsa o bucată pe care o am în mână, și aș umbla după alta care nu se vede.

Invățătură: Foarte mulți oameni așa fără socoteală sunt, că în nădejdea altor lucruri mai mari, și pe care nu știu dacă le pot căpăta, pierd și pe acelea ce au în mâini.

4. VULPEA ȘI ȚAPUL

Vulpea și țapul, însetați fiind, s'au coborât amândoi într'o fântână; iar după ce și-au potolit setea, țapul căutând să iasă afară, vulpea-i zise: Curaj! căci am aflat un mijloc prin care amândoi să ne putem mântui. Deci stai drept și picioarele de dinainte proptește-le țeapăn de perete, iar coarnele pleacă-le ceva mai jos, și eu mă voi sui pe umerii tăi și pe coarne și voi sări

Y. Y. Y.

afară, apoi te voi scoate și pe tine din fântână. Țapul toate acestea îndată le-a îndeplinit, iar vulpea văzându-se afară juca de bucurie împrejurul fântânii, pe când Țapul dinlăuntru o înfrunța că nu se ține de făgăduială. Apoi, îi răspunse vulpea, de-ai avea tu atâta minte în cap, câți peri ai în barbă, nu te-ai fi coborât în fântână mai înainte de a te fi gândit, cum vei ieși dintr'însa.

Invățătura: Omul înțelept se cuvine ca mai întâi să se gândească la sfârșitul lucrurilor, și apoi să se apuce să le facă.

5. VULPEA ȘI LEUL

Vulpea nu văzuse niciodată pe leu, și întâmplându-se odată să-l întâlnească, s'a înspăimântat așa de tare, încât era aproape să moară de frică. După aceea văzându-l a doua oară, s'a temut într'adevăr, dar nu așa ca întâia dată; iar când l-a văzut a treia oară, așa a îndrăznit asupra lui, încât s'a apropiat de el și au început a vorbi amândoi.

Invățătura: Aceasta ne arată că, și de cele mai groaznice lucruri, prin petrecere împreună lesne ne putem apropia.

MĂȚA (PISICA) ȘI COCOȘUL

Mățuța prinzând un cocoș, și vrând să-l mănânce cu pricină binecuvântată, îl învinovăța zicându-i că-i de prisos oamenilor, căci strigă noaptea și nu-i lasă să se odihnească; iar el răspunzând că pentru folosul lor face acesta, ca să-i deștepte la lucrările ce au de săvârșit,

mâța iarăși îl învinuia că-i fără de rușine și împotriva firii, fiindcă calcă pe mama și pe surorile sale; iar cocoșul îi răspunse, că și aceasta tot spre folosul stăpânilor săi o face, ca să capete ei ouă multe. Atunci mâța îi zise: Cu toate că tu ești bun pentru multe lucruri și ai adevărate răspunsuri, dar eu n'oi rămânea flămândă. Și așa tot l-a mâncat.

Invățătura: Firea cea rea de bunăvoie păcătuiește și de cumva sub chip bun și adevărat nu poate face asta, tot gândește să facă răul, — și-l face oricum poate.

7. VULPEA

Vulpea prinzându-se în capcană, nu putu scăpa decât tăindu-și coada, și de rușine socotea mai bine să nu mai trăiască. Dar se gândi la ceva, anume ca să sfătuiască și pe celelalte vulpi pentru tăierea cozilor, ca astfel cu răul de obște, să-și acopere rușinea sa. Deci adunându-le laolaltă, începu a le sfătui zicându-le că, nu numai nu au nevoie de acest mădular, dar încă e o sarcină în zadar acățată de trupul lor. Inșă una dintre vulpi luând cuvântul îi zise: Ia'n ascultă, de nu ți-ar folosi ție aceasta, nu ne-ai sfătui să facem și noi ca tine.

Invățătura: Oamenii cei răi, nu pentrucă vor binele dau sfat aproapelui lor, ci tot numai pentru folosul lor.

8. VULPEA ȘI RUGUL

Vulpea suindu-se pe un gard și căzând, s'a prins să se ție de un rug. Deci vătămându-și picioarele în

spinii acelu rug, și simțind usturime, zicea către rug: Vai mie, căci am fugit la tine ca la un ajutor, și tu mai rău mi-ai făcut! Iar rugul îi zise: Tu vulpe, ai greșit, că ai vrut să te prinzi de mine, cum îi prinzi pe toți.

Invățătura: Acei oameni sunt nebuși, care aleargă la ajutorul acelora ce din firea lor sunt porniți a face rău.

9. VULPEA ȘI CROCODILUL

Vulpea și crocodilul se certau: Care din ei este mai de bun neam? Și crocodilul spuind multe vorbe trufașe despre cinstea moșilor săi, zise că ei au fost mai mari peste cei nobili; iar vulpea auzind acestea zise: O, bunul meu prieten, chiar de n'ai spune tu nimic, se vede după pielea ta că în vremile cele de demult ai fost nobil.

Invățătura: Pe oamenii cei mincinoși, adevărul lucrurilor îi dovedește.

10. COCOȘUL ȘI POTÂRNICHEA

Oarecine având cocoși acasă, a cumpărat și o potârniche și a lăsat-o să ciugulească printre cocoși; aceștia însă bătând-o și alungând-o, stăpânul foarte s'a întristat socotind că cocoșii fac aceasta, fiindcă potârnichea e de alt neam; dar după puțin văzând el, că cocoșii și între dânșii se bat, zise: Cum văd, de geaba m'aș mai întrista, căci ei și între dânșii se bat.

Invățătura: Cei înțelepți lesne rabdă strâmbătățile ce le fac străinii, văzând că și la ai lor asemenea fac.

II. VULPEA ȘI FIGURA DE IPSOS

O vulpe intrând odată în casa unui lucrător în ipsos, dete acolo peste o mulțime de figuri cu iscusință lucrute, și luând una în labe zise: O, ce cap frumos! păcat numai că n'are creieri.

Invățătură: Aceasta ne arată pe oamenii frumoși la trup, dar fără duh.

12. CĂRBUNARUL ȘI NĂLBITORUL

Cărbunarul locuia singur într'o casă și se rugă de nălbitor să vie ca să locuiască cu el; dar nălbitorul îi răspunse: Nu pot face aceasta, căci mă tem că cele ce eu voi nălbi, tu le vei umplea de funingeni.

Invățătură: Aceasta însemnează că tot ce nu-i asemănător, nu se poate întovărăși.

13. PESCARII

Pescarii trăgând mreaja din apă și simțind că era grea, se bucurau crezând că mulți pești vor scoate; iar dacă au tras-o la mal, găsiră într'însa o piatră mare, și atunci au început a se întrista, nu atât pentrucă au fost pești puțini, cât mai cu seamă pentrucă tocmai împotriva credinții lor s'a întâmplat. Atunci unul mai bătrân dintre dânșii zise: Să nu ne întristăm atâta, o tovarăși, căci bucuria pe cât se vede, e soră cu întristarea; și fiindcă mai înainte ne-am bucurat, se cuvine să ne și întristăm întru câtva.

Invățătură: Aceasta însemnează că cineva nu trebuie nici a se bucura, nici a se întrista, văzând că i s'a întâmplat ceva altfel de cum a nădăjduit.

14. LĂUDĂROSUL

Un om care umblase în străinătate și se întorsese în patria sa, se lăuda cum că multe lucruri voinicești făcuse în multe locuri, și că între altele, în Rod a făcut o săritură pe care nimeni din cei de o vârstă cu dânsul n'a putut-o face, și mai zicea că are și martori pe cei ce au fost atunci acolo; iar unul din cei de față zise: Ia'n ascultă, de-i adevărat cele ce spui, nu ai trebuință de martori: iacă Rodul, sări să te vedem.

Invățătură: De nu va da cineva dovezi îndată despre cele ce zice, tot cuvântul lui este în deșert și de nimica.

15. CEL CARE FĂGĂDUIEȘTE CE NU POATE DA

Un om sărac fiind bolnav și neputincios, desnădăjduind de el și doctorii, se ruga zeilor, făgăduindu-le că de-i vor da sănătate, o sută de boi le va înjunghia spre jertfă. Dar muierea lui întrebându-l, că de unde va lua această jertfă, când se va însănătoși, el zise: Gândești că dacă m'oi mai scula de aici zeii au să mai ceară dela mine această jertfă?

Invățătură: Mulți făgăduiesc lesne, când n'au nădejde, că vor ține făgăduiala.

16. VICLEANUL

Un om viclean s'a dus la Apolon, idolul din Delfi, ca să-l ispitească; și luând o vrabie în mână, o ținea acoperită sub haină, și a întreat pe zeu zicând: O Apoloane, ceea ce am eu în mână viu e sau mort?

Căci de ar fi zis că e moartă, era să arate pasărea vie, iar de ar fi zis că e vie, îndată era s'o sugrume și să o arate moartă. Iar zeul cunoscând viclenia lui, zise: Cum vrei tu să faci, fă; căci în puterea ta stă să faci aceasta, ca cel ce poți sau viu sau mort să arăți.

Invățătură: Pe Dumnezeu nimeni nu-l poate înșela, nici ascunde ceva dinaintea lui.

17. PESCARII

Pescarii ieșind la pescuit, și multă vreme ostenin-du-se, n'au prins nimic, deci întristați se găteau să plece, când iată un tin (un fel de pește) fiind alungat de alți pești mai mari, a sărit în luntrea pescarilor, cari prinzându-l, s'au dus voioși.

Invățătură: De multe ori norocul aduce ceea ce meșteșugul nu poate da.

18. MINCINOSUL

Un om sărac și neputincios, se ruga zeilor, că de-l vor face sănătos o sută de boi le va jertfi; iar zeii vrând să-l cerce, l-au mântuit de neputință. Deci sculându-se el, fiindcă nu avea boi, a făcut din seu o sută de boi și i-a dus la altar de i-a jertfit. Dar zeii vrând să-l pedepsească, i s'au arătat în vis zicându-i: Du-te pe țărmul mării, în cutare loc, că acolo vei găsi o mie de drahme atice; iar el deșteptându-se vesel, a mers în grabă la locul arătat să caute aurul, dar în loc de a găsi aur, el fu prins de tâlhari, și vrând să-i înșele și pe aceștia cu minciuni, făgăduindu-le că le va da o mie de talanți de aur, dacă-l vor slobozi, tâlharii nu

l-au crezut, ci l-au dus de l-au vândut cu o mie de drahme.

† *Învățătură*: Oamenilor celor mincinoși Dumnezeu le este împotrivă.

19. BROAȘTELE

Două broaște pășteau pe marginea unui lac, care vara seca; iar broaștele părăsindu-l, căutau alt lac. Și iată din întâmplare găsiră o fântână adâncă, și una dintre dânsle zise către cealaltă: Hai să ne coborîm aici. Dar aceasta răspunse: De va seca și fântâna aceasta, cum vom ieși oare?

Învățătură: Nimeni să nu se apuce de a face ceva mai înainte de a gândi, unde va ieși.

20. BĂTRÂNUL ȘI MOARTEA

Un bătrân oarecând tăind lemne în pădure și puindu-și pe umeri o sarcină bună, merse astfel împovărat o cale lungă, până ce s'a ostenit, și ne mai putându-le duce le lăsă jos, chemând moartea, care, venind numai-decât, îl întrebă de ce a chemat-o. Bătrânul spăimântat zise: Ca să-mi ajuți a ridica această sarcină de lemne să o pun pe umeri.

Învățătură: Deși de multe ori omul petrece în cele mai mari nevoi și necazuri, însă tot îi placé mai bine a trăi decât a muri.

21. BĂTRÂNA ȘI DOCTORUL

O bătrână care suferea de ochi, tocmi un doctor cu bună învoială că de o va vindeca, îi va da toată plata.

cu care s'a legat, iar de nu, nimic nu-i va da. Deci s'a apucat doctorul să o vindece, și în toate zilele ducându-se la bătrână îi ungea ochii. Dar pe când ea se afla asupra acestei lucrări, nevăzând, doctorul lua câte un vas din casa bătrânei și pleca. Bătrâna simțea că pe toată ziua i se împutinează din lucruri, așa că după ce s'a vindecat, nimic nu i-a mai rămas. Iar doctorul cerând dela ea plata cu care se legase, căci acuma vedea curat, și aducând și martor, bătrâna zise: Intr'adevăr, acum mai vârtos nimic nu mai văd, căci pe când mă dureau ochii, multe lucruri de ale mele erau în casă, iar acuma când tu zici că văd bine, nimic dintr'însele nu mai văd.

Invățătură: Oamenii cei răi multe fac, care apoi sunt împotriva lor.

22. PĂSĂRARUL ȘI ȘARPELE

Un vânător de păsări se duce în pădure, ca să prindă ceva păsări, și luându-și lațurile și alte măiestrii, mergând în pădure, văzu într'un copac o pasăre, și îndată se duce sub acel copac spre a-și întinde mreaja, când din întâmplare călcă pe un șarpe, care se întoarce și-l mușcă. Atunci păsărarul începu a se văita zicând: Vai de mine cu vânatul meu, că eu am umblat să vânez pe alții, și alții mai curând m'au vânat pe mine, și acuma sunt aproape să mor.

Invățătură: Așa sunt și oamenii, cari vor să facă rău altora, căci se întâmplă de mai multe ori de se întoarce răul mai curând asupra capului lor, decât asupra aceluia căruia vor să-i facă rău, trimițându-le Dumnezeu o poticneală la care nici cu gândul nu gândesc.

23. VÂNĂTORUL ȘI CASTORUL

Castorul este un animal cu patru picioare și locuiește în apă. Doctorii spun că boașele castorului sunt de multe leacuri bune, și de aceea vânătorii îi gonesc mai mult pentru boașele lor; deci castorii cunoscând lucrul acesta, își apucă singuri cu dinții boașele și le leapădă, ca să le găsească vânătorii să le ia, lăsându-i pe ei cu viață.

Invățătura: Așa fac oamenii cei înțelepți pentru mântuirea sufletelor lor și pentru viața lor. Ca să scape de primejdia de moarte nu le este jale, nici le pare rău de toată avuția lor, numai ca să scape din mâinile tâlharilor și ale vrăjmașilor și să-și mântuiască sufletele dela moarte.

24. VĂDUVA ȘI GĂINA

O văduvă avea o găină care în toată ziua îi oua câte un ou. Socotind ea că de-i va da mai multă mâncare, îi va face câte două ouă, se ducea în toate zilele unde era găina închisă și-i dădea de mâncare peste măsură; iar găina, dacă se îngrășă, părăsi ouatul.

Invățătura: Așa sunt și unii oameni ce au câte ceva dobândă și umblă s'o înmulțească fără voia lui Dumnezeu, pierd și câtă li se pare că au în mâinile lor.

25. MĂȚA ȘI ȘOARECII

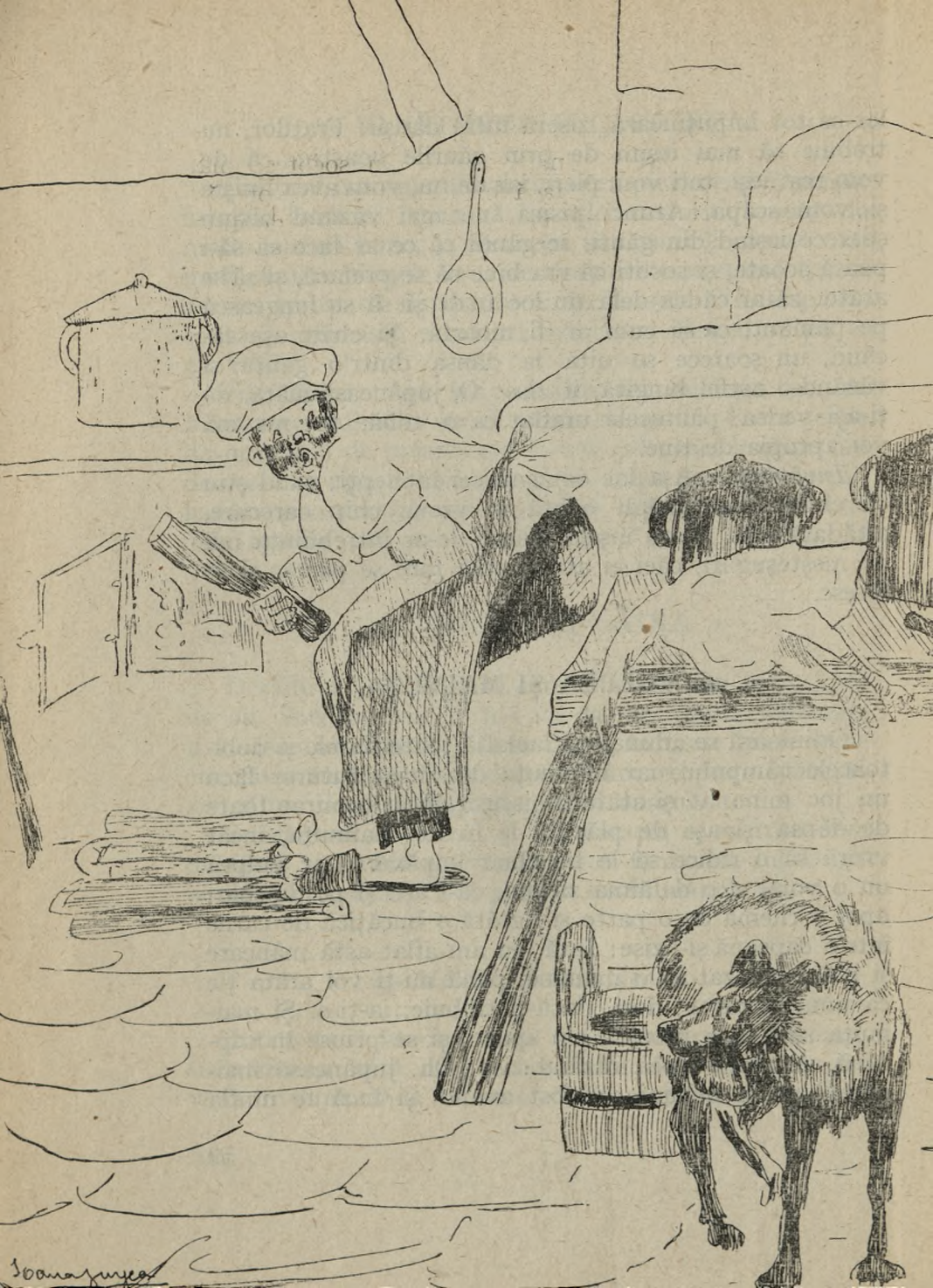
Intr'o casă în care erau mulți șoareci și șobolani, se înădise o măță, care mergea acolo în toate zilele și-i vâna într'una. Dela o vreme văzând șoarecii că numărul

lor se tot împuținează, ziseră între dânșii: Fraților, nu trebuie să mai ieșim de prin găurile noastre, că de vom mai ieși, toți vom pieri, iar de nu, vom avea liniște și vom scăpa. Atunci pisica, ne mai văzând niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi că ce ar face ea să-i poată scoate, și socoti că era bine să se prefacă, și să se arate că ar cădea dela un loc înalt și să se lungească pe pământ, ca și cum ar fi moartă. Și chiar așa făcând, un șoarece se uita la dânsa dintr'o gaură, și văzând-o astfel lungită, îi zise: O, jupâneasă mătă, de ți-ași vedea pânțelece umflăt ca o tobă, tot nu mă voi apropia de tine.

Invățătură: Așa fac oamenii cei înțelepți: când știu că cineva i-a amăgit odată în vreun chip oarecare, altădată nu-i poate înșela măcar de-ar întrebuița mii de meșteșuguri, căci ei atunci mai tare se păzesc și se feresc.

26. VULPEA ȘI MAIMUȚA

Odinioară se adunaseră laolaltă toate fiarele și dobitoacele câmpului, iar maimuța dinaintea tuturor făcu un joc minunat și atâta de iscusit, încât se mirau toate de dânsa, și așa de plăcută le fu lor maimuța, încât vrură să o ridice să le fie chiar împărat. Dar vulpea nu o voia, ci o defăima zicând, că-i așa și pe dincolo; apoi o chemă de o parte și-i arătă o bucățică de carne într'o capcană și-i zise: Iată, eu am aflat astă mâncare și n'am cutezat să o mănânc, până nu-ți voi arăta ție ca unui împărat; deci, dacă-ți trebuie, ia-ți-o. Și maimuța sări ca o broască s'o apuce, și se prinse în capcană. Atunci vulpea râzând zise: Oh, jupâneasă maimuță! atâta nebunie ai fost având, și încă te umfla

Soanayua

besnicia să împărătești peste toate fiarele și dobitoacele câmpiilor!

Invățătură: Așa pătimesc cei ce nu socotesc mai întâi lucrul ce vor să-l facă ori cuvântul ce vor să-l grăiască, cum va ieși mai pe urmă, ci se apucă de niște lucruri mari, și mai pe urmă cad în nevoie și în necazuri.

27. DELFINUL ȘI UN ALT PEȘTE MARE

Un delfin din mare, după obiceiul lui, se alunga după un alt pește mare, și astfel fugind amândoi grăbiți, unul să scape, iar altul să ajungă, nu mai băgau de seamă despre ceea ce era înaintea lor, când deodată deteră într'un ostrov mâlos și foarte nisipos, unde se înnomoliră amândoi, de nu se mai puteau întoarce nici unul nici altul. Iar peștele ce fusese fugărit de delfin, văzându-l pe acesta zbatându-se și neavând niciun chip de scăpare, zise: Nu-s mâhnit de loc că mor, de vreme ce văd că și acela ce-i pricină morții mele, moare împreună cu mine.

Invățătură: Cu adevărat este, că cel asuprit se bucură măcar și la vremea morții, când vede pe cel ce l-a asuprit, că pierе împreună cu dânsul.

28. BUCĂTARUL ȘI CÂINELE

Intr'o bucătărie, bucătarul își așezase toate felurile de bucate pe ziua aceea cu multă îngrijire, rămându-i numai să le pună la foc ca să fiarbă. Dar tocmai când să facă aceasta, un câine intrând înhăpă dintr'o oală o inimă de vacă și fugi. Atunci bucătarul zise: Bine făcuși de mă învățași, căci de-acum înainte când

se va întâmpla să te mai văd, mă voi păzi de tine foarte bine, căci nu mi-ai luat inima, ci mi-ai dat inimă.

Învățătură: Cu cât pătimește omul necazuri și nevoi, cu atât mai mult se învață.

29. CÂINELE ȘI LUPUL

Un câine zăcea în afară de ograda stăpânului, adăpostindu-se sub un gard, unde-l găsi un lup, care vroia să-l mănânce. Câinele se rugă de lup să-l mai aștepte puținel, zicându-i: Peste puține zile stăpânul meu va să facă praznic mare, atunci și eu voi mânca mult de mă voi îngrășa și așa voi fi dulce și bun la mâncare, pe când acuma vezi-mă că-s slab și nemernic; iar atunci viind tu, mă vei mânca cu poftă. Lupul îl crezu și-l lăsă, iar peste câteva zile mergând iar după vânat, se abătu și pe la câine, pe care acuma zărindu-l de departe tocmai sus pe vârful unui grajd îl chemă să vie jos, zicându-i: U! mă! dar oare nu-ți mai ții cuvântul? dar oare ți-ai uitat jurământul? Iar câinele îi răspunse: Cu adevărat Jupâne lupe, că de astăzi înainte de mă vei mai găsi afară din ogradă, să nu mai aștepți nuntă ori praznic, ci să-ți cauți de treabă.

Învățătură: Așa fac oamenii cei înțelepți, că dacă din nenorocire cad în vreo nevoie sau primejdie, de unde din întâmplare scapă, ei atunci se feresc și se păzesc cât se poate mai bine, ca să nu mai cadă într'insa sau într'alta asemenea.

30. CÂINELE, COCOȘUL ȘI VULPEA

Un câine se întovărășise cu un cocoș și umblau amândoi împreună, iar dacă se întâmpla să însereze

soama yungea

prin vreun codru, cocoșul se suia sus în vârful unui copac și dormea acolo, cântând la vremea sa, iar câinele se culca la rădăcina aceluiași copac, în scorbură. Într'o dimineață cocoșul cânta după cum îi este obiceiul, iar o vulpe, auzindu-i glasul, alergă repede într'acolo și zise cocoșului: Rogu-te, pogoară-te nițel jos, căci atâta îmi place glasul tău, încât aș vroi să te sărut cu poftă! Iar cocoșul îi răspunse: De vreme ce-mi zici să mă pogor jos, strigă pe portar, să-mi deschidă ușa, și caută-l că-i aici jos, la rădăcina copacului în scorbură. Iar vulpea căutând pe portar, află câinele și-l deșteptă; iar câinele văzând-o, o luă de grumaz și o măncă. Așa păți vulpea cu înțelepciunea ei; vrând să vâneze pe cocoș ca să-l mănânce, cocoșul o vână pe ea prin câine.

Invățătură: Așa și oamenii cei înțelepți, când se văd ispitiți de cei care voiesc a le face rău, nu numai că nu se dau îndărăt, dar întorc răul asupra aceloră ce căutau a-l face lor.

31. LEUL ȘI BROASCA

Leul auzi orăcăitul unei broaște, care țipa foarte tare, și crezând, după vuietul mare ce-l făcea, că-i glasul vreunei alte dihănii mai mari decât broasca, se întoarce, în spre partea de unde venea glasul acela, și căutând cu deamănunțelul o găsi, apoi o călcă cu piciorul și o turti.

Invățătură: Nu trebuie să ne speriem de fiece lucru ce auzim, până nu vedem cu ochii noștri de e ade-vărat.

32. LEUL, VULPEA ȘI MĂGARUL

Leul, vulpea și măgarul se întovărășiseră câteși trei și umblau împreună vânând. După ce strânseseră ei vânat deajuns, leul zise măgarului să împartă vânatul; iar măgarul stătu de împărți tocmai trei părți și apoi zise leului să-și ia partea, care-i va plăcea. Leul, văzând aceasta, se mânia pe măgar și-l lovi cu brânca de-l omorî; apoi, zise vulpei cu mânie: Treci de împarte tu! Iar vulpea se apucă de făcu tot o parte, numai că își lăsă sieși o părticică foarte mică. Atunci leul zise către vulpe: Oh, jupâneasă vulpe, cine te-a învățat de-ai împărțit așa drept? Iar vulpea răspunse: văzui ce păți bietul măgar, și pățania lui m'a învățat a împărți astfel.

Invățătură: Oamenii se înțelepțesc, când văd pe alții pățind nevoi și pedepse.

33. LEUL ȘI URSUL

Leul și ursul prinseseră amândoi un pui de cerb, și certându-se apoi care din ei să și-l ia în stăpânire, se apucară la luptă, și atât se luptară, încât amândoi osteniră și căzură jos istoviți de puteri. Tocmai atunci o vulpe trecând din întâmplare pe acolo și văzând că nici unul, nici altul nu se puteau scula de jos, iar puiul de cerb zăcea mort în mijlocul lor, merse numaidecât de-l apucă și fugi cu el; iar luptătorii privind cum vulpea fugea cu puiul de cerb, ziseră: Oh, ticăloșii de noi! fiare puternice și fără de minte ce suntem! iacă pentru cine ne-am ostenit, — pentru o păcătoasă de vulpe vicleană.

Invățătură: Mulți oameni sunt, care se ostenesc și pățimesc rău, pentru ca să dobândească și să câștige

mult și de toate, și nu cu dreptul, ci cu strâmbătate, cu hapca și cu cămătării, spre a se îmbogăți; iar când colo, la cele din urmă agonisirile și chiverniseala lor o mănâncă alții, și ei se duc de aici încărcăți de păcate și greutateți sufletești.

34. FURNICA ȘI PORUMBIȚA

O furnică însetase și întrând într'o apă mare ca să bea, o luă repezeala apei și o ducea în jos, fiind aproape să se înnece. Iar o porumbiță văzând-o că se înneacă, aruncă o ramură de copac lângă dânsa, de care furnica acățându-se, îndată a fost scoasă la mal, și astfel porumbița a scăpat-o. De atunci ele se întovărășiră amândouă. Și nu după multă vreme se întâmplă că un păsărar întinse pe jos niște lațuri, risipind mei, ca să amăgească pe porumbiță și s'o prindă. Dar furnica văzând păsărarul acela, merse drept la dânsul și-l pișcă de picior așa de tare, că de usturime sări în sus țipând; iar porumbița atunci se sperie, și fugind, scăpă de primejdie.

Invățătură: Așa-i cinstit și frumos: ca celui ce-ți face bine, să-i faci și tu bine, pentru binele ce l-ai primit, și așa trebuie să facă oamenii între dânsii.

35. BOLNAVUL ȘI DOCTORUL

Un om bolnav ce zăcea foarte de mult și nu se mai însănătoșea, chemă un doctor să-l vindece.

Doctorul zise: Cum îți este și ce te doare?

Bolnavul: Iată toate simțurile mă dor foarte tare.

Doctorul: Cum ți-a fost astă noapte?

Bolnavul: Am asudat tare.

Doctorul: Asta e bine; dar într'alt chip cum îți mai este boala?

Bolnavul: Uneori răcesc foarte tare.

Doctorul: Ți-e slobodă ieșirea afară?

Bolnavul: Mă umflu.

Doctorul: Asta încă nu-i rău.

Intr'acestea veni și un prieten al bolnavului care-i zise: Prietene, ți-e mai bine? Iar bolnavul îi răspunse: Frate, despre binele ce zice doctorul că-mi este, să mă ferească Dumnezeu, căci eu simt că-s aproape să pier.

Invățătură: Pe cel ce te laudă și te îmbunează, și, măcar de-ar fi și rele faptele tale, el tot zice că-s bune, pe acelea pururea să-l urăști și la gura lui să nu te uiți nicidecum.

36. GRĂDINARUL ȘI MĂGARUL

Un grădinar avea un măgar cu care lucra tot ce vroia și ce trebuia, dar ostenindu-l prea mult și hrănindu-l prea puțin, măgarul se ruga lui Dumnezeu să-l scoată dela grădinar și să-l dea la alt stăpân mai bun. Intr'aceea ruga lui fu ascultată, căci curând grădinarul îl vându unui olar, care în toate zilele îl încărca cu lut, cu oale, cu cărămidă, pe care le ducea pe unde i se cerea. Măgarul iarăși se ruga lui Dumnezeu să-l schimbe și dela olar; și acesta îl vându unui pielar (dubălar sau argăsitor de piei). Iar săracul măgar văzând că merge din rău în mai rău, căci tot cu mai grele sarcini îl împovărau, iar stăpânii cei noi tot mai puțin îngrijau de nutrețul lui, zise lăcrămând: Oh! vai mie, bicisnicul, căci mai bine aș fi stat la stăpânul meu cel dintâi, căci

Joanayusa

pe acesta, cum îl văd tot argăsind piei, fără zăbavă va argăsi-o și pe a mea.

Invățătura: Așa pățimesc și țăranii și oamenii cei de rând cu stăpânii lor, că le pare bine când se schimbă domnii și dregătorii lor; iar dacă dau peste alții mai răi, atunci doresc iarăși pe cei dintâi.

37. GOSPODINA, SLUJNICELE ȘI COCOȘUL

O gospodină, de cum auzea cântatul cocoșului, își scula slujnicele din somn și le punea să toarcă lână. Intr'o noapte slujnicele se sfătuiră să omoare cocoșul, pentru că deșteaptă pe stăpâna lor prea de noapte, de le pune la lucru. Și după ce omorîră ele cocoșul, pățiră și mai rău, căci stăpâna lor acuma le scula la lucru mai dinainte de cântatul cocoșului, zicând către slujnice că vor fi cântat cocoșii cine știe de când, și așa de multe ori le scula mult mai de vreme, și numai rareori pe la miezul nopții.

Invățătura: Toate lucrurile ce se fac cu vicleșug și împotriva dreptății, mai totdeauna sunt pricina răutăților, adică: cine va gândi altuia rău, neapărat îi va veni și lui osândă și răsplată dela Dumnezeu.

38. MÂȚA ȘI PILA

O mâță intrând într'o șatră țigănească, dete de o pilă și începu a o linge, și lingând-o i se pili limba, care sângera acum într'una. Iar mâtei tot îi părea că e carne și tot lingea pila înainte; apoi când fu mai pe urmă, pricepu că nu e carne, dar acum limba i se rosesă mai de tot.

Invățătură: Așa sunt și cei mai mulți oameni, care se sfădesc și se privesc cu toată lumea, trăind tot împotrivă cu toții; ei gândesc că-și folosesc ceva; și nu cunosc că mai multă nevoie și mai mare răutate își fac asupra lor înșiși.

39. MUȘTELE ȘI MIEREA

Intr'o putinică cu miere, se grămădise la mâncare o mulțime de muște; dar iată că în curând, lăcomia lor împingându-le tot mai în fund, toate se înnămoliră într'însa atât cu picioarele cât și cu aripile, de nu mai se puteau întoarce, și încă mai puțin să zboare. Atunci văzând bieteles muște că din pricina lăcomiei lor au să piară, ziseră: Vai! de noi, păcătoase ce suntem, iată că pentru o fărâmiță de dulceață ce am mâcat, acum pierim cu zile. Vai! cât de lacome am fost!

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei păcătoși: curvari, tâlhari și furi; pentru puțin lucru și pentru puțină hrană și dulceață își pierd zilele, și sufletul li se chinuiește în veci în munca iadului.

40. ȚAPUL ȘI LUPUL

Țapul rămăsese de turmă, iar un lup se luă după dânsul și-l alungă departe de turmă. Când țapul văzu că-l ajunge lupul, se întoarse către dânsul și-i zise: Lupe, eu văd bine că astăzi am să-ți fiu ție de mâncare, dar ca să nu mor cu inima scârbită, zi-mi un cântec, să joc. Deci lupul începu a urla cum îi este obiceiul; țapul începu a juca cu tropot; iar câinii dela turmă auzind urletul lupului, îndată alergară și izgo-

niră dihania de lângă țap. Apoi după ce lupul se depărtă de țap zise: După dreptate pății eu astăzi aceasta, căci fiind bucătar, vrui să mă fac lăutar.

Invățătură: Așa este și cu cel ce nu se ține de meșteșugul lui, ce l-a învățat dela părinți sau dela dascălul său, ci se apucă de niște lucruri ce nu le știe purta, căzând astfel în niște încurcături și prostii, de ajunge și de râsul oamenilor.

41. RACUL ȘI VULPEA

Racul ieșise din apă, și păștea pe marginea iazului prin iarbă, însă o vulpe umblând pe acolo după hrană, dete peste rac și îl înșfăcă, iar el văzându-și pieirea zise: Cu dreptate e să pătimesc, aceasta, și eu și toți câți vor fi ca mine, căci fiind stridie de mare, vrui să pasc ca dobitoacele.

Invățătură: Așa sunt și oamenii ce-și schimbă felul și firea: cad la mai mari nevoi și adeseori se și primejduiesc.

42. OMUL FĂRĂ CARTE (NEȘTIUTOR)

Un om prost și nemernic, neștiind nici carte și neavând nici glas de cântare, se întâmplă de intră într-o casă pustie și începu a cânta. Casa fiind foarte mare, răsuna, iar lui i se părea, că cântă prea frumos și are glas prea bun. Și ieșind în târg oamenii îl întrebă că ce meșteșug știe, iar el răspunzând că-i cântăreț de biserică (psalt), îl poftiră să meargă la biserică să cânte. Deci îndată mergând el, începu a cânta; iar oamenii dacă-i auziră cântând așa de urît și de

schimonosit, îl scoaseră din biserică cu rușine mare îmbrâncindu-l și bătându-l până afară.

Invățătura: Așa sunt oamenii, cari n'au slujit la uși mari, sau la dascăli învățați, și se țin înțelepți din firea lor, și se fac știutori; apoi dacă dau de niște oameni învățați, ei rămân de ocară și de rușine.

43. HOȚII ȘI COCOȘUL

Niște furi se duseră la o casă să fure, și nu găsiră alt nimic, fără numai un cocoș, și-l luară; iar cocoșul văzând că vor să-l taie, se ruga de furi zicându-le: Lăsați-mă, că-s de folos tuturor oamenilor, că-i scol noaptea la lucru. Iar hoții ziseră: Apoi pentru aceasta mai vârtos te vom ucide, căci tu sculând pe oameni la lucru, noi nu putem fura nimica.

Invățătura: Aceasta ne arată, cum că oamenii de treabă sunt folositori oamenilor celor buni, iar celor răi sunt spre pagubă.

44. CORBUL ȘI ȘARPELE

Corbul flămânzise, și văzând un șarpe dormind la soare, se repezi din zbor și-l apucă, iar șarpele iute se întoarse și-l mușcă; și pe când corbul era aproape să moară, zicea: Vai! mie, ce hrană nimerii! căci cu acel șarpe mă otrăvii, și iată-mă-s acum că mor.

Invățătura: Așa sunt mulți oameni, când nimeresc peste dobândă și, pentru nepriceperea lor își răpun capetele.

45. PORUMBEII ȘI CIOARA

O cioară intrase odată într'un stol de porumbei, și văzând ea cum se hrănesc de bine porumbeii, făcu ce făcu de îndată și se înălbi și ea, și acuma mereu umbla și se hrănea împreună cu porumbeii, iar aceștia nu-i ziceau nimic, gândind că și ea e porumbel ca și dâșșii. Intr'o zi însă cioara se greși de croncăni odată ca cioarele, și atunci porumbeii auzind-o, o bătură și o alun-gară dintre ei.

Invățătură: Așa și unii oameni se întâmplă, ca din prostie să ajungă la boierie, apoi nefiind neam bun, ei încep a se lăcomi și a se înălța cu firea, după aceea peste puține zile pierе cinstea și mărirea cea deșartă și vin iar la starea lor dintâi.

46. CIOARA

Un om prinse o cioară, și legând-o c'o ațișoară de un picior, merse și o dete unui copil, ca să se joace cu dânsa, de vreme ce se zice că cioarei îi place să petreacă cu oamenii; dar cioara nemulțumindu-se de copil, găsi prilej și fugi dela el zburând într'un copac. Acolo încurcându-i-se ața dela picior de o cracă, rămase cioara spânzurată, și văzându-și moartea zicea: Vai! de mine, ce ticăloasă fusei, că nu vrui să slujesc unui om, și acuma trebuie să mor spânzurată ca o blestemată.

Invățătură: Așa sunt și oamenii, cari fug de puțină osteneală și se abat la vicleșuguri și la nebunii mincinoase; ei cad în mari nevoi și în primejdii de moarte.

47. DOI ZEI

Jupiter, zeul elinesc, trimise pe alt zeu ce-i zic Ernis, să împartă cu cumpăna minciunile pe la tot felul de meșteri și de meseriași, dându-le fieștecăruia câte o măsură plină, iar cismarilor și potlogarilor le prisosi mai mult, de se vărsă pe deasupra.

Invățătura: Adevărul ocărăște pe meșterii și meseriașii cei mincinoși, cari nu se țin de cuvânt, schimbă lucrurile cele bune pe cele rele, și ce e bun trag către dânșii.

48. LUPUL ȘI OAIA

Un lup se duse la o turmă de oi ca să șterpelească ceva; dar niște câini mușcându-l, lupul pătimea foarte rău, și flămânzea, și nu avea nicio putere. Atunci el zise unei oi să-i aducă apă să bea. Căci de-mi vei aduce apă de băut, voi căpăta eu și ceva de mâncare, zicea lupul. Dar oaia-i răspunse: Bine zici tu, lupe, că de-ți voi aduce eu apă de băut, tu mă vei face pe mine numai-decât să-ți fiu de mâncare făr' de sare.

Invățătura: Așa fac oamenii cei vicleni, ca vulpea care umblă cu meșteșuguri ca să amăgească pe cei ce se lasă amăgiți, dar omul înțelept se păzește bine, ca să nu cadă în mrejele lor.

49. IEPURII ȘI VULTURII

Iepurii încingând odată o bătălie cu vulturii, se rugau vulpilor să vie să le dea o leacă de ajutor; iar

vulpile răspunseră zicând: Noi bucuroase v'am da ajutor, dacă n'am ști cine sunteți și cu cine vă bateți.

Invățătură: Așa pățesc cei neputincioși, când se apucă la pricini cu cei mai mari decât dânșii.

50. FURNICILE

Furnicile, spun unii, că au fost și ele ca oamenii, niște plugari, dar nefiindu-le îndeștul cât agoniseau ele, se mai duceau de furau și roadele de pe la vecini, ce erau prin împrejurimile lor. Din această pricină Jupiter s'a mâniat pe ele foarte tare, și le făcu târitoare, în chipul care le vedem noi acuma, însă firea și mintea lor tot aceea o au, căci ce găesc tot fură, și din casă și de afară, și tot strâng, mișună în pământ, unde ascund ca niște furi.

Invățătură: Așa și oamenii cei vicleni și lacomi, tot apucă și strâng, și ascund. Și măcar de-ar avea cât de mult, ei tot nu se mai satură și tot nu le mai ajunge, și tot apucă, și tot strâng, și tot ascund cu aceeași nesățioasă lăcomie.

51. PISICA ȘI LILIAUL

O pisică prinsese un liliac ce căzuse jos din zbor, și vrând să-l mănânce, el o ruga de iertăciune; iar mța-i zise că nu poate să-l lase, fiindcă așa îi este meșteșugul ca să prindă păsări. Liliacul îi zise atunci, că el nu e pasăre, ci șoarece, și fu lăsat. După aceea iarăși fu prins de altă pisică, ce de asemenea vru să-l mănânce; el iarăși o rugă să nu-l mănânce, că nu-i șoarece, ci-i pasăre, și iarăși îl lăsă; și așa se întâmplă că schimbându-și numele de două ori a scăpat cu viață.

Invățătură: Aceasta ne arată, că se cuvine și nouă să nu rămânem la aceeași stare, ci să urmăm celor cari se prefac după vreme și de multe ori scapă de primejdii.

52. PĂSĂRARUL ȘI O PASĂRE

Un vânător de păsări își întindea lațurile sale, iar o pasăre mititică îl întrebă că, ce face? El îi spuse că zidește cetate, apoi plecă de acolo. Păsărica merse și se prinse în laț, și după ce văzu pe vânător viind, îi zise: Om bun, de faci tu tot acest fel de cetăți, puțini locuitori vei avea într'insele.

Invățătură: Aceasta ne spune, că atunci se pustiesc casele și orașele, când cei mai mari se poartă rău cu oamenii.

53. CĂLĂTORUL

Un călător mergea pe un drum cu traista în băț pe umăr, și se ruga lui Dumnezeu să găsească ceva, că ori din ce ar găsi el, va da jumătate pentru sufletul lui. Și-i dete Dumnezeu de găsi un coșuleț plin cu curmale amestecate cu migdale. Călătorul șezu de mâncă curmalelor carnea și migdalelor miezul, iar sâmburii curmalelor și cojile migdalelor le dete pentru sufelul său, precum a făgăduit zicând: Din ceea ce am găsit am dat jumătate de fiecare, a unora dinlăuntru și a altora din afară.

Invățătură: Așa și oamenii cei sgârțiți și nesățioși strâng avuție multă și nu vor să dea milostenii la săraci nimic, și ce făgăduiesc să dea pentru sufletul lor încă nu dau, și gândesc cum vor amăgi pe Dumnezeu.

54. COPILUL ȘI MAMĂ-SA

Un copil fură o carte dela un conșcolar al său și o dote mamei sale, iar aceasta nu-l certă de loc, nici îl rușină. Copilul de aci înainte se deprinse a fura și alte lucruri mai mari, până îl prinseră pe față, și pe judecată dreaptă ducându-l la spânzurătoare, mergea și maică-sa după dânsul plângând. Fiu-său chemând-o să-i vorbească la ureche, ea se apropie și-și lipi urechea de gura lui, ca să-i șoptească; iar el o apucă cu dinții de ureche și i-o rupse. Mamă-sa și toți cei de față muștrându-l, că nu numai a furat, dar acum și înaintea măsii s'a arătat nelegiuit, el zice: Ea este pricina pierzării mele, căci dacă m'ar fi muștrat când am furat cea dintâi carte, n'aș fi ajuns astăzi la spânzurătoare.

Invățătură: Părintele care nu-și ceartă copilul de mic și nu-l pedepsește pentru toată greșala lui, acela e ca și când i-ar pune singur juvățul în grumaji și l-ar trage la spânzurătoare.

55. CIOBANUL ȘI MAREA

Un cioban își păștea oile pe țărmul unei mări, și întâmplându-se atunci să fie liniște pe mare, el pofti să călătorească pe dânsa ca neguțător. Deci se abătu la târguri de-și vându toate oile și cumpără curmale, apoi intrând într'o corabie plecă pe mare; dar nu târziu se stârni o furtună mare de amenința să scufunde corabia. Atunci aruncară în mare toate mărfurile din corabie, între care și curmalele fostului cioban, și așa de abia putură scăpa cu sufletele la uscat. Iar după ce ieșiră din corabie, fostul cioban încă umbla pe

țărmurile mării, și văzu că se făcu liniște în mare, și începu a înjura tare și a zice: Oh, Doamne, cât se vedea de groaznică marea, până a nu mânca curmalele mele, iar după ce le-au mâncat, cât se făcu de lină.

Invățătura. Câte nenorociri pătimește omul în viața lui, la toate se deprinde, și se învață, că se ispitește ca argintul prin foc.

56. RODIILE ȘI MERELE

Rodiile se luase la sfadă cu merele pentru frumusețea și pentru mireazma lor, și fură multe vorbe la mijloc: iar un mărăcine dintr'un gard zise: Să părăsim gălcevile, surorilor, că toate suntem deopotrivă.

Invățătura: Când se sfădesc doi oameni tari și mari, un becisnic se bagă la mijloc să-i împăce, dar numai ca să se arate și el, că-i om de seamă și de treabă.

57. SOBOLUL ȘI MAMĂ-SA

Sobolul fiind orb zice către mama sa: Mamă, mie îmi pare că văd dude (agude) coapte. Mai apoi iarăși zise: Mie îmi miroase a tămâie. Și în sfârșit iarăși zise: Eu aud sunând niște clopote. Atunci mama-sa îi zise: O fătul meu și fiul maicăi, precum cunosc eu, tu nu ești numai orb, ci și surd și nici miros nu ai.

Invățătura: Așa sunt oamenii cei ușori la minte, cari gândesc să facă niște lucruri mari, și apoi nepu-tându-se isprăvi, văd ei singuri că niciun lucru de terabă nu pot isprăvi.

58. DOI MĂGARI

Măgarul sălbatec văzu pe măgarul domestic hrănindu-se bine, și apropiindu-se de el începu a-l lăuda, zicându-i că e gras și neted la trup, și că are hrană îndestulă; apoi peste vreun ceas îl văzu încărcat cu lemne și mergând după dânsul un argat, care-l tot lovea cu un toiag mai la tot minutul și peste tot trupul. Atunci măgarul cel sălbatic îi zise: Fiindcă acuma îți văzui tot felul de viață, nu te mai fericesc, căci hrana nu în zadar o ai, ci cu multă muncă și osteneală ți-o agonisești.

Invățătură: Să nu râvnești nici să poftești la viața sau traiul altuia până nu te vei încredința bine de unde vine acel trai, ca în urmă văzându-l să te înspăimânteți.

59. MĂGARI

Oarecând măgarii fiind însărcinați adeseori cu multe greutăți, iar ei lenevindu-se și ticăloșindu-se, au trimis sol lui Jupiter, rugându-l să le mai ușureze sarcinile și nevoile cele multe. Dar Jupiter vrând să le arate că cererea lor e cu neputință de îndeplinit, le-a spus că atunci vor scăpa de nevoi, când vărsându-și toți udul la un loc vor face o gărlă. Ei crezând că ceea ce le-a spus Jupiter este adevărat, de atunci și până acum, oriunde văd udat de alți măgari, stau și ei de udă.

Invățătură: În orice chip ar face omul, el nu poate scăpa de pătimirile ce-i sunt date de soartă, până când iarăși Providența nu va voi să-i schimbe soarta.

60. CIOBANUL ȘI OILE

Un cioban se sui într'un copac, la umbra căruia pășteau oile lui, vrând să scuture niscai poame, ca să mănânce și oile, dar mai înainte de a se urca în pom, el se dezbracă de haina ce o purta pe dânsul și o lăasă la tulpina copacului; apoi urcându-se, scutură pomul și dete jos destule roade, pe care oile mâncându-le se greșiră de mâncară și haina bietului cioban. Deci el văzând astfel, zise: Oh! dobitoace rele ce sunteți, voi altora vă dați lâna voastră de se îmbracă cu dânsa, iar mie pentru că vă îngrijesc, îmi mâncarăți și haina.

Invățătura: Sunt mulți oameni, cari din nerozia lor aduc de mai multe ori folos acelora dela cari n'au văzut niciodată vreun bine; și dimpotrivă, acelora cari le fac binele și căroră ar trebui să le aducă folos, le aduc pagubă.

61. MĂGARUL ȘI VULPEA

Un măgar se îmbrăcase cu o piele de leu, și astfel umblând speria pe alte dobitoace; iar când vru să sperie și pe vulpe, aceasta îi zise: Eu încă m'ași teme de tine de nu te-ași fi auzit zbierând ca un măgar.

Invățătura: Așa și oamenii cei de nimic, cum văd că au cât de puțină putere dela cei mai mari, vor să sperie și să îngrozească pe toată lumea cu puterea lor.

62. MĂGARUL ȘI BROAȘTELE

Un măgar încărcat cu lemne trecea printr'o apă, când din întâmplare se poticni și căzu în baltă, și

neputându-se scula, plângea și se tânguia amar; iar broaștele văzându-l plângând astfel, ziseră: O minune de tine! ce curând urâși locul acesta; căci niciun ceas nu e de când veniși aci, și plângi așa de grozav, dar când ar fi să locuiești aici precum locuim noi, atunci ai orbi plângând.

Invățătură: Așa dar omul trebuie să fie tare și curajos, când i se întâmplă vreo nenorocire sau când dă peste vreo nevoie, căci fiind dimpotrivă slab și fricos la orice mică întâmplare nenorocită, nu numai că va găsi destui ca să-l dojenească și să-l rătădă în loc de a-l ajuta, dar la alte nenorociri, ce sunt câteodată foarte mari, se va pierde cu totul.

63. MĂGARUL ȘI CORBUL

Un măgar vătămat în spate umbla păscând, iar un corb veni de i se puse pe spinare și-i tot scobeia rana cu ciocul, așa că bietul măgar sărea și răcnea și tot nu-l putea alunga. Ciobanul ședea de o parte și privea la dâșii rătănd; iar un lup ce era mai încolo, zise: Săracii de noi lupi fără oi, căci pe noi cum ne văd de departe îndată aleargă cu câinii de ne iau la goană, iar pe aceștia stau de-i privesc și încă rătănd.

Invățătură: De omul cel rău, cum îl vede viind de departe, deși nu cu vreun gând viclean, oricine caută să se păzească fugind de el ca de un tâlhar.

64. CĂLĂTORII

Niște călători mergeau pe lângă mare și văzură aducând vântul pe mare, cam spre margini, niște gră-

mezi de vreascuri, și ziseră: acesta e un sân de corabie înneacă și poate va fi ceva într'însul. Deci așteptară până veni la margine, și văzând că nu e nimic, iarăși ziseră: In zadar așteptarăm aici de pierdurăm din cale, căci văzurăm că nu fu nimic.

Invățătură: Mulți oameni se arată de departe a fi mari și groaznici, iar dacă se apropie, se întâmplă de nu sunt de nimic.

65. MĂGARUL ȘI VULPEA

Un măgar se întovărășise cu o vulpe și umblând ei după vânat, se întâlniră cu un leu, iar vulpea văzându-și nevoia și pieirea, zise leului: De te vei făgădui că nu-mi vei face niciun rău, eu îți voi dăruia un măgar să-ți fie de gustare. Iar leul primi bucuros și făgădui că o va lăsa. Deci vulpea merse și amăgi pe bietul măgar de-l băgă într'o cursă, iar leul văzând că măgarul s'a prins în cursă, de unde nu mai poate fugi, apucă întâi pe vulpe de o mână și apoi pe măgar.

Invățătură: Așa și cine înșală pe soția sau pe tovarășul, prietenul sau vecinul său, de multe ori se întâmplă de se pierde întâi pe sine.

66. GĂINA ȘI RÂNDUNICA

O găină clocea niște ouă de șarpe cu toată osârdia, iar o rândunică dintr'un copac o văzu și-i zise: Oh! nebună ce ești tu, pentru că clocești aceste ouă, și scoțând pui pe cari-i vei crește, întâi pe tine te vor mânca.

Invățătură: Pe omul rău de felul lui, nu poți cu niciun chip să-l îmblânzești, măcar cât de mare bine îi vei face, căci el drept răsplătire rău îți dă.

67. CĂMILA

Oamenii când văzură întâi cămila foarte se temură și de mărimea ei spăimântându-se fugeau, iar după trecere de vreme văzând blândețea ei, începură a se mai apropia de dânsa, apoi înțelegând că ea nu are răutate, atât au disprețuit-o încât, puindu-i căpăstru, au dat-o copiilor s'o poarte.

Invățătura: Cu cele mai groaznice lucruri dacă ne deprindem, apoi începem a le și nesocoti, purtându-le cum ne place.

68. ȘARPELE

Un șarpe fiind călcat de mai mulți oameni se plângea lui Jupiter, iar acesta îi zise: De te-ai fi întors să muști pe cel ce te-a călcat întâi, altădată n'ar fi cutezat să te calce nimeni.

Invățătura: Să nu te lași mai mic întâi, căci nelăsându-te toți se vor îngrozi și nu vor mai cuteza să-ți facă rău.

69. PORUMBELUL

Un porumbel (hulub) însetase foarte tare, când din întâmplare văzu pe un perete zugrăvit un vas pe care-l socoti că e cu apă. Deci îndată se repezi cu iuțea cea mai mare spre dânsul cu gând să bea apă, dar se lovi așa de tare de zid cu capul și cu aripile încât căzu mort.

Invățătura: Așa și unii oameni lacomi, cari orice văd vor să apuce, ne mai gândindu-se că pot da peste vreun rău.

70. PORUMBIȚA ȘI CIOARA

O porumbiță se hrănea într'un hambar și se lăuda că va face pui mai mulți decât toate păsările, având și hrană și locaș mai bun decât toate; dar o cioară dintr'un copac o auzi cum se lăuda, și-i zise: Ce te mai lauzi tu că faci rod mai mult, căci cu cât faci tu pui mai mulți, cu atât petreci în mai multe griji și necazuri, și cu cât ești mai grasă cu atât te faci mai amară în lume.

Invățătură: Așa și oamenii cei robi, nu se mulțumesc mai mult decât numai pentru necazurile lor.

71. FIICA ȘI MAMA

Un om avea două fete, și întâmplându-se ca una din ele să se îmbolnăvească și să noară, tatăl ei chemă niște muieri ca să o plângă cu plată, și așa începură a o jeli; iar cealaltă fată zise: Oh! vai de noi, căci dacă noi care avem jalea de fată și nu știm a plânge, dar acestea care nu au nicio durere, cum plâng ele așa de tare? Iar mama sa îi zise: Nu te mira, fiica mea, că acestea plâng așa de tare, căci ele nu plâng cu ade-vărat, sau din jale, sau pentrucă le doare inima, ci numai pentrucă sunt plătite.

Invățătură: Pentru plată, oamenii de nimic fac totul pentru cei ce i-au interesat, chiar și aceea ce ar fi împotriva firii lor.

72. PESCARII

Niște pescari se pusese într'o luntre de unde vânau pești cu mreaja într'o baltă, și prinseră un peștișor mic, care se ruga lor să-l lase, că e prea mic, zicându-lă că

Joana fujes

de-l vor lăsa acuma, îl vor prinde când va crește mai mare, și atunci vor avea mai bun folos; iar unul din pescari zise răsând: Dar ce, sunt nebun să-mi las dobânda din mână, măcar că-i mică, ca să nădăjduiesc la alta mai mare, pe care nu o văd în mâna mea și care nu se vede nicăieri?

Invățătură: Nebun va fi acel om, care își va lăsa bucățița din mână și care este de față, nădăjduind la alta mai mare.

73. MĂGARUL ȘI CALUL

Un om avea un măgar și un cal, și-i încărcă pe amândoi cu unele și cu altele, și așa pornindu-i la drum, stăpânul mergea în urma lor. Dela o vreme, măgarul simțindu-se prea împovărat zise către cal: Ia-mi, te rog, ceva din spinare de mă mai ușurează puțin. Dar calul nevrând să-i ajute de loc, bietul măgar mai merse cât merse și deodată căzu jos mort sub greutatea poverii lui. Atunci stăpânul luă și puse pe cal toată sarcina ce o dusesse măgarul; iar calul mergea acum pe drum și plângea zicând: O, nemernicul de mine! căci nu vrusei să iau puțină povară de pe tovarășul meu! el muri din pricina asta, iar eu trebuie să duc acuma și povara lui toată, ba încă-mi puse în spinare și pielea lui.

Invățătură: Se cuvine ca cei ce pot, să ajute și să sprijinească pe cei neputincioși, pentru ca și lor să le fie bine și spre folos.

74. OMUL ȘI URIAȘUL

Un uriaș făcuse prieteșug cu un om într'o vreme de iarnă, mâncând și bând amândoi împreună. Omului odată fiindu-i frig, apropie degetele de gură și le în-

călzea, iar uriașul îl întrebă că de ce face așa? Omul îi răspunse ca să-și încălzească degetele. Apoi la vremea mesei aduse bucate calde ca să mănânce, și omul începu a sufla în lingură ca să se mai răcească ciorba, fiind prea fierbinte, când uriașul iarăși îl întrebă: acum de ce suflă în bucate? Iar omul răspunse: Suflu ca să nu-mi frigă gura. Auzind asta uriașul zise: De acum înainte eu mă las de prieteșugul tău, de vreme ce tu scoți din gura ta și cald și rece, sau dulce și amar.

Invățătura: Așa dar trebuie să fugim fieștecare din noi de prietenii aceia, al căror cuvânt nu e la fel, care una zic cu vorba, și alta fac cu fapta.

75. VULPEA ȘI PĂDURARUL

O vulpe fugea de niște vânători, care o urmăreau și alergând peste câmpii întâlneau un pădurar pe care-l rugă să o ascundă undeva. Pădurarul îi arătă un ungher în colibă și-i zise să se vâre acolo. Indată apoi sosind și vânătorii întrebă de vulpe; dar pădurarul le spuse cu gura, cum că n'a văzut nimic, iar cu mâna le arătă locul unde era vulpea. Vânătorii însă nu înțeleseseră semnul pădurarului și plecară de acolo. Atunci vulpea văzându-i depărtându-se, a ieșit afară, iar pădurarul îi zise: Poți să-mi mulțumești, căci nu te spusei vânătorilor. Dar vulpea-i răspunse: Ți-ași fi mulțumit de-ar fi fost și semnul mâinei, precum îți fu cuvântul.

Invățătura: Așa sunt și unii oameni: cu cuvântul zic una, iar cu fapta fac alta.

76. OMUL ȘI IDOLUL

Un om avea un idol de lemn, și de multe ori se ruga la el să-l îmbogățească, iar idolul nu-l asculta.

Deci omul se mânie și luând idolul de picioare îl trânti de pământ de-l făcu mici fărâme; capul încă i-l sparse din care curse mult aur; iar omul văzând aceasta zise: Mare nebun ești și ai fost, căci, când îți făceam cinste, tu nu-mi foloseai nimic, iar după ce te rușinași și te făcui fărâme, tu îmi făcuși pe voie, căci mi-ai dat multă avuție; și bine că m'ai învățat minte, căci, de acum înainte tot această cinste îți voi da.

Invățătura: Mulți sunt care te poartă cu minciuni zicând, că-ți vor face bine, pentru ca să te închini lor, iar binele nu-l mai fac; sunt însă și alții, cărora nicio cinste nu le-ai făcut, și deci nicio nădejde n'ai avut dela ei, și totuși ei îți fac mult bine la vreme de nevoie.

77. DOI CĂINI

Un om gătise ospaț ca să cheme pe un prieten al său să-l ospăteze, iar câinele omului încă chemă pe câinele prietenului zicând: Frate, să vii la noi să te ospătezi astăzi! Deci câinele veni cu bună nădejde, că atât de bine va mânca și va bea, încât nici mâine să nu-i fie foame, și așa se bucura și da din coadă; iar câinele cel de casă îi zise: Haide, prietene, vino să-ți arăt câte feluri de bucate facem astăzi și ce ospaț gătim. Și așa merseră ei în plimbare până la bucătărie, și intrând înlăuntru, veseli amândoi, bucătarul îi văzu și apucându-i către ușă îi bătu pe amândoi de-i zvântă, iar pe oaspete acela îl luă de coadă și mătură bucătăria cu dânsul, apoi îl aruncă pe o fereastră într'o râpă. De acolo bietul câine se sculă ca vai de el și plecă tot poticnindu-se și schelălăind; iar câinii satului se strânseră împrejurul lui și-l întrebau cum s'a ospătat? Și el le spunea: Așa de bine am mâncat și atât de mult

am băut, încât m'am îmbătat și nici calea pe unde să merg n'o mai văd.

Invățătura: Să nu crezi niciodată pe cel ce se laudă că-ți va face vreun bine, până nu vei vedea cu ochii tăi.

78. PESCARUL

Un pescăr nu știa să vâneze pești, deci luă fluierul și mreaja și le duse la o baltă și sta pe marginea ei și căuta în apă, cântând cu fluierul, socotind că vor ieși peștii la glasul fluierului, și-i va prinde; și așa se trudi până ce osteni, și nimic nu folosi cu fluierul. Deci dacă văzu că nu poate face nimic, lepădă fluierul și apucă mreaja și intră în baltă, și prinse mulți pești; și după ce-i scosese afară, peștii se izbeau în toate părțile, iar el râdea și zicea: Oh, dobitoace îndărătnice, acumă jucați fără să vă cânte cineva, iar mai adineaori, când vă cântam din fluier, vă ascundeți și nu voiți să jucați.

Invățătura: Așa sunt și oamenii cei îndărătnici: când le zice cineva să facă vreun lucru de treabă, ei nu vor să-l facă, iar când nu le zice nimeni, ei fac tot în deșert și fără de vreme.

79. CORBUL ȘI MAMĂ-SA

Un corb îmbolnăvindu-se, ședea singur într'un copac, iar în alt copac de alătura mama sa îl jelea plângându-l. Atunci corbul zise către mamă-sa: Nu plânge, maică, ci te roagă lui Dumnezeu și tuturor sfinților săi, să-mi dea sănătate. Iar mama sa îi zise: Oh! fătul meu! oh! dragul mamei! dar ce sfânt îți va fi ție întru ajutor? căruia dintre ei nu i-ai furat carnea?

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei ce au vrăjmași mulți în lume, căci la nevoile lor nu se află nimeni să-i ajute și să le folosească.

80. VĂCARUL

Un văcar pierduse un vițel și-l căuta peste tot locul, și negăsindu-l, se ruga lui Dumnezeu să-i arate furul, că-i va aduce un țap jertfă; și mai umblând el găsi pe un leu care mânca vițelul său și s'a speriat foarte, și de frică ridică mâinile către cer și zice: Oh, Doamne, am făgăduit un țap de voi afla furul vițelului, iar acum mă rog să pot scăpa de dânsul, și voi jertfi un taur.

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei fără de minte, când pierd niscareva lucruri mici se pun în pricină de stârnesc niște vrăjbi mari, apoi ar fi bucuroși să le potolească măcar de-ar păți și pagubă.

81. FURNICILE ȘI GREERAȘUL

Pe vremea iernii se udaseră grăunțele furnicilor și ele le șososeră de le uscau la soare; iar greerașul fiind flămând, ceru să-i dea și lui să mănânce; iar furnicile îl întrebară: Dar astă vară de ce nu ți-ai strâns hrană? Și greerașul răspunse: N'am avut când strânge, căci tot am cântat de m'am veselit și m'am desfătat. Furnicile îi ziseră râzând: Dacă ai cântat astă vară și te-ai veselit, acuma șezi și joacă.

Invățătură: Așa dar trebuie, când avem vreme de agonisit, să agonisim, căci nu e totdeauna de agonisit și de câștigat.

82. VULTURUL ȘI ARCAȘUL

Vulturul ședea pe o piatră de unde pândea un vânat, iar un arcaș îl săgetă din arc, și fierul săgeții îi intră în trup, iar lemnul săgeții și penele îi stau dinaintea ochilor săi. Văzând el penele cele dela săgeată, înfipte în carnea lui, plângea și zicea: Nu-mi pare rău că mor, dar îmi pare rău că mor din pricina penelor mele, căci m'au străbătut și m'au pătruns.

Invățătura: Aceasta ne arată, cum că nu-i este omului jale când petrece nevoie și necaz dela cei străini, ci-i este cu adevărat jale și amar când pătimește nevoie și strâmbătate dela ruda sa, sau dela prietenul său cel iubit.

83. VIERMELE ȘI VULPEA

Viermele ieșise din pământ și zicea către alte jigăanii, că el este doctor și că tămăduiește toate boalele; iar o vulpe îi zise: dar de ce zici tu că vindecii pe alții, fiind tu olog și moale? pentru ce nu te tămăduiești întâi pe tine, ca să te nu chinuiești astfel?

Invățătura: Așa și unii oameni, după ce sunt nevoiași și păcătoși, de trăiesc ca vai de capul lor, apoi mai voiesc să ajute și pe alții, negândindu-se că nu se pot ajuta nici pe dânșii.

84. OMUL ȘI GĂINA

Un om avea o găină, care-i făcea ouă de aur, și socotind el, că într'insa va fi mult aur, o spintecă și găsi

tot așa ca și la alte găini ; deci vrând să găsească avuție multă deodată, pierdu și pe aceea puțină ce o avea.

Invățătura : Așa sunt oamenii, cari nu mulțumesc lui Dumnezeu de puținul ce au ; pentru lăcomia lor pierd și ce au în mână.

85. LEUL ȘI VULPEA

Leul îmbătrânise și nu mai putea umbla după vânat. Gândindu-se el ce să facă ca să capete ceva de mâncare, intră într'o peșteră și se făcu că e bolnav. Acolo veneau toate dobitoacele să-l vadă ; iar el prindea câte una și o mânca. Vulpea fiind mai șireată și cunoscând vicleșugul și meșteșugul leului n'avu ce să facă și veni și ea ca la un împărat ca să-l vadă, dar se opri afară din peșteră și întrebă pe leu : Doamne, ce mai faci ? Leul îi spuse că-i este foarte rău, apoi zise îi : Dar de ce nu vii și tu în peșteră ? De ce stai afară ? Vulpea răspunse : Eu nu voi intra, căci văd urme multe intrate acolo, iar ieșite nu văd niciuna.

Invățătura : Oamenii cei înțelepți cunosc pe semne lucrurile cele de pieire, și fug unde pot ca să scape de moarte.

86. GRĂDINARUL ȘI ȘARPELE

Dinaintea ușei colibei unui grădinar, își făcuse un șarpe cuibul, și odată mușcă pe un copil al grădinarului de muri copilul. Părinților le păru foarte rău de aceasta, și se gândeau acuma cum ar putea face ca să ucidă pe șarpe. Deci luă grădinarul un topor și pândea pe șarpe să-l omoare, și cum îl văzu ieșind din cuib, îndată dete cu toporul într'însul, dar nu-l putu nimeri, ci lovi într'o piatră din care sări o bucățică, iar șarpele

Loana

scăpă în gaura lui. După câteva zile grădinarul socoti mai bine să se împace cu șarpele și se duse în casă, de unde luă pâine și sare, apoi îl chemă să iasă afară ca să facă pace amândoi; iar șarpele îi zise: De acum înainte între noi pace și credință nu va mai fi, câtă vreme eu voi vedea piatra însemnată, iar tu mormântul copilului tău.

Invățătură: Așa se păzește omul cel înțelept, de dușmanul său, mai vârtos de-i va fi făcut vreun rău.

87. LUPUL ȘI BABA

Un lup flămânzise și umblând după hrană, auzi un copil plângând. Și o babă îi tot zicea: Nu mai plânge, că acuși vine lupul și te dau lui de te mănâncă. Lupul auzind aceasta, îi păru că baba cu adevărat i-l va da, și stătu pe acolo multă vreme așteptând. Apoi mai într'un târziu auzi iarăși pe babă dezmierdând copilul și zicându-i: Dragul mătușii, de va veni lupul acuma îl vom prinde și-l vom bate! Iar lupul dacă auzi așa plecă zicând în sine: Intr'acest loc acuma zic una și peste un ceas fac alta.

Invățătură: Așa sunt și unii oameni, una zic și alta fac, iar de fângăduiesc ceva, o fac numai de fală și ca să ațâțe bucuria cuiva, dar din mâini nu dau nimic, și aceasta se cheamă scumpete și este păcat împotriva milosteniei.

88. ȚAPUL ȘI LUPUL

Un țap sta sus într'un vârf de stâncă și văzu un lup trecând pe acolo, și începu a-l ocări; iar lupul se întoarse

spre el și-i zise: Mă! nu tu mă ocărăști, ci locul pe care stai tu.

Invățătură: Aceasta ne arată că de multe ori vremea și locul semețesc pe cei mai mici, de fac rușine celor mai mari, și-i ocărăsc precum le este voia.

89. MUȘCOIUL

Mușcoiul mânca tot orz din care se îngărășă foarte mult, apoi începu a se lăuda că tată-său n'a fost măgar, ci bidiviu, pentrucă la toate lucrurile îi seamănă, fiind iute, ager și altele; iar stăpânul său auzind astfel, îl scoase afară din coșar și se duce cu dânsul să-l încureze împreună cu alți cai, dar iată că-l întrecură toți, și el văzând așa zise: Adevărat, acum zic și eu, că tată-meu a fost măgar.

Invățătură: Dacă ajunge cineva la vreo boierie și se îmbogățește, trebuie să socotească din cine este și cum a fost, și să-și aducă aminte că această lume nu are niciun lucru care să fie stătător, ci numai dreptatea și adevărul rămân în veac, ca și înțelepciunea.

90. TRÂMBIȚAȘUL ȘI OSTAȘII

Un trâmbițaș fu prins în război de către dușman și se ruga ostașilor zicând: O, voi vitejilor, nu mă omoriți, căci nici eu nu omor pe nimeni, ci numai cânt cu această trâmbiță. Iar ostașii răspunseră zicând: Pentru aceea trebuie să mori, căci cântecul tău în-deamnă pe dușmanii noștri de se pornesc asupra noastră și întărită toate încăierările, așa încât ne omorîm unii pe alții.

Invățătură: De aici vedem, că mai vinovați sunt aceia, cari îndeamnă spre rău și fac pe alții de se ceartă și se bat până la moarte, decât acei ce fac răul, căci focul nu s'aprinde până nu-l ațâță cineva.

91. MOȘNEAGUL

Era odată un moșneag bătrân, plugar, care îmbătrânise tot în câmp la țarine, și în satul lui unde se născuse nu intrase niciodată; iar când fu într'o zi, se rugă tovarășului său să-l ducă în sat să-și vadă rube-deniile și să se cunoască cu vecinii și prietenii săi; iar el îndată îl ascultă și înhămă niște măgari la un car și sui pe bietul bătrân în car, și-l lăsă să-și mâie el singur măgarii. Și mergând el pe cale se stârni o furtună foarte mare și se întunecă cerul cu nouri, căci era vreme de iarnă și pierdură măgarii drumul și apucară prin niște crânguri dese și prin niște locuri cu gropi și pline de mărăcini, și văzând bietul bătrân că are să piară, zise: Oh! Jupiter! dar ce rău ți-am făcut eu de mă pierzi așa cu asuprire, căci nimeni nu va ști de pieirea mea, și încă nu mi-ar fi ciudă și necaz de mi-ar fi moartea de niscai dobitoace harnice, cum sunt caii sau boii, ci-mi este pieirea de aceste dobitoace ticăloase, de niște măgari cari sunt mai urâți decât toate dobitoacele din lume.

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei mojici și proști, cari din copilăria lor pururea se nevoiesc și se silesc tot după agoniseală și se silesc pe lângă dobitoace să le înmulțească, iar de lucrurile lui Dumnezeu niciodată nu-și aduc aminte să le isprăvească, cum este paza sfintei biserici, rugăciunea, postul, spovedania, milostenia spre cei săraci, și neputincioși, care este mama

tuturor datoriilor creștinești. Așijderea unii din tine-rețile lor, se dau după poftele trupului, în beții și în curvii, în zavistii și în omoruri, până ce-i apucă moartea la bătrânețele lor întru acestea, nefiind gata de acea călătorie grabnică și fără de veste, și atunci rămân săraci de cele trebuincioase drumului aceluia, și încă fără de povățuitor, adică fără să aibă îngeri întru ajutor. Atunci zice scriptura că va blestema omul ziua nașterii sale și vremea vieții lui celei rele și necuviincioase; atunci în zadar va cere ajutor, căci nu va putea dobândi, căci zice scriptura, că va da omul schimb, pentru sine, și prețul răscumpărării sufletului său.

92. CERBUL

Cerbul văzu pe leu dormind, și sperându-se, zise întru sine: Oh, netrebnice dobitoace ce suntem noi, căci de vedem pe leu dormind, încă ne temem, dar când va fi el deștept și mânios!

Invățătură: Așa trebuie oamenii cei proști să își cunoască pe mai marii lor, cum că sunt mai tari și mai puternici.

93. LEUL ȘI GLIGANUL

Leul se certa cu un gligan, iar vipera stătea de o parte și asculta, și căuta să vadă care va cădea; dar ei se mâncară cât se mâncară, apoi când fu mai la urmă se împăcară și se făcură prieteni; iar viperii părându-i rău că ei se împăcară, se umflă de ciudă așa de tare, că era cât pe ce să crape.

Invățătură: Nu trebuie să ne pară bine, când vom vedea sfădindu-se cei mari, sau și cei mici, ci să alergăm să-i împăcăm.

94. LEUL, ȘOARECELE ȘI VULPEA

Leul dormea într'un loc ascuns, iar un șoarece trecând pe deasupra lui, el se trezi și sări în sus; dar o vulpe văzându-l, râse. Atunci leul zise către vulpe: Nu prea râde tu, căci nu trebuie nici pe șoarece a-l defăima așa de tot.

Invățătură: Adevărat este că nu se cuvine a nu băga în seamă pe cei mici și a nu socoti întâmplările lor, ca să nu fie uitați de tot, ci să-i ajutăm și să le folosim cât vom putea, căci și ei sunt fiii lui Dumnezeu celui sfânt.

95. COPILUL ȘI MAMĂ-SA

Un copil mâncase niște plămâni de vacă, și viindu-i greață, vărsă foarte mult într'un lighean, apoi zise către mama sa: Vai de mine! maică, căci toate mațele mi-am vărsat, din mine! Iar ea îi zise: Nu te teme, fiul meu, că n'ai vărsat nimic din ale tale, ci tot străine.

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei datornici, când plătesc datoriile le pare foarte rău, ca și cum ar da și inima lor dintr'înșii.

96. COPILUL ȘI SCORPIA

Un copil umbla prinzând lăcuste, care strică bucațele în țarine, și din întâmplare dădu și peste o scorpie,

care-i zice: Copile, să nu te prea atingi de mine, că te voi face de vei lăsa și lăcustele câte le-ai prins până acuma.

Invățătura: Cu omul cel rău să nu ai amestec, nici să cumperi dela el, nici să-i vinzi, și nici să te atingi de dânsul vreodată.

97. CORBUL ȘI VULPEA

Corbul ținea o bucățică de caș în gură, și zbură sus într'un copac ca să ospăteze. Iar o vulpe trecând pe acolo îl văzu și-i zise: Îmi este drag să te aud cântând, căci de mult am plăcere să mai aud glasul tău. Corbul auzind acestea se îngâmă de mândrie, și deschizându-și gura începu a croncăni și-i căzu cașul din plisc. Iar vulpea merse de-l luă și îl mănă zicând către corb: Jupâne corbule, la toate ești gingaș și frumos numai la minte ești prea prost.

Invățătura: Așa și oamenii cei vicleni, laudă pe cei mai proști, ca să-i poată amăgi și să le ia ceea ce au.

98. CERBUL ȘI VÂNĂTORII

Cerbul sta la marginea unei bălți, și privindu-și picioarele în apă, îi păru rău că sunt prea subțiri și prea lungi, și-și făcea inimă rea. Apoi se întâmplă de îl luară la goană niște vânători, și după ce scăpă de vânători își lăuda picioarele foarte mult și se îndrăgi de ele, fiindcă l-au scăpat.

Invățătura: Unele lucruri ni se par urite și proaste și zicem că nu sunt de niciun folos. Se întâmplă însă că ne sunt mai de folos decât cele mai frumoase și

mai lăudate lucruri. Precum zice și sfântul apostol Pavel, că pe cele de neam prost și nebăgate în seamă ale lumii, le-a ales Dumnezeu sfântul.

99. VRĂJITORUL (ASTRONOMUL)

Un vrăjitor de cei ce caută în stele, umbla vrăjind, și căutând în sus la stele, nu băga în seamă ce e înaintea picioarelor lui, și căzu într'o fântână adâncă; iar un călător trecând pe acolo îl auzi gemând și se apropie de fântână, și privind înlăuntru îl văzu și-i zise: Om bun, oare nu ești tu acela care ziceai, că știi toate câte sunt pe cer? și cum de n'ai știut ce e pe pământ, și ai căzut în fântână?

Invățătură: Aici e înțelepciunea cea dumnezeiască, care defăimează pe cei ce zic că știu toate și cunosc cele ce vor să fie mai departe, iar ei nu cunosc nici cât văd înaintea ochilor lor.

100. CÂINELE

Un câine ținea o bucățică de carne în gură, și trecea pe o punte, peste o apă, și văzându-și mutra în apă socoti, că e mai mare bucata de carne ce o vedea în apă, și lăsând pe aceea din gură sări în apă; dar pierdu și pe aceea, ce o ținuse în gură, și cât pe ce era să se și înece.

Invățătură: Așa sunt și oamenii cei lacomi, cărora li se pare că tot ce e al altuia e mai bun decât al lor, și așa, cu astfel de nerozii, nu numai că pierd ce au în mâinile lor, dar de multe ori se întâmplă de-și răpun chiar și viața.

101. CĂMILA

Cămila se ruga lui Dumnezeu Savaot să-i deie coarne; și Dumnezeu nu o asculta; dar ea se rugă încă odată cu toată inima și atunci Dumnezeu supărându-se pe dânsa, o blestemă de-i căzură și urechile.

Invățătură: Se cuvine, și ce folos este să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne miluiască și să ne ferească de ispite și de nevoi; dar nu trebuie să cerem lucruri mari și peste firea noastră.

102. GRĂDINARUL ȘI ȘARPELE

Un grădinar hrănea lângă coliba lui un șarpe și viind vremea iernei, ca să nu înghețe afară, îl băgă în sân să-l încălzească; iar șarpele după ce se văzu la căldură îl mușcă, și așa de tare îl otrăvi, încât bietul grădinar muri numaidecât.

Invățătură: Așa fac oamenii vicleni și răi: acelora ce le fac binele și-i miluiesc în tot chipul se silesc să le răsplătească cu rău.

103. COCOȘII

Doi cocoși se încăerară la bătaie, și după ce obosiră bine, biruitorul se sui pe un loc înalt, și de bucurie mare ce avea, începu a bate din aripi și a cânta. Tocmai atunci un uliu trecând pe acolo, se repezi de apucă pe cocoșul cel biruitor, care astfel de grabă își pierdu bucuria, odată cu viața.

Invățătură: Dumnezeu sfântul pe cei făloși și tru-fași îi ceartă și-i smerește, și de multe ori îi pedepsește, iar pe cei blânzi și smeriți îi înalță și-i miluiește și de toate nevoile îi ferește.

Trei boi pășteau laolaltă la un imaş, și nicio fiară nu cuteza să-i supere; iar dela o vreme ei începură a se învrăjbi, și așa se despărțiră unul de altul. Atunci fiecare fiară, ori unde-i întâlnea, îi tot supăra, aflându-i că sunt dezbinați unul de altul.

Invățătura: Aceasta însemnează pe oamenii cei slabi la credință, cari pentru fieștece pricină se despart și fug dela părunții lor; însemnează și pe cei cari se despart de testamentul stăpânilor bisericești, și se oselesc pe sine a fi mai buni și mai înțelepți decât ceilalți frați întru Hristos și de soțiile lor; aceia pe dreptate pier pentru despărțirea lor și pentru nebu-niile lor.

105. MĂGARUL

Un măgar era încărcat cu sare și mergea stăpânul său după dânsul și trecând măgarul printr'o apă se împiedică și căzu în apă; iar sarea se topea și măgarul astfel se ușura, și apoi se topi sarea de tot și mergea acuma măgarul mai ușor, și ieși afară. După câteva zile același măgar trecând iarăși peste apa aceea, și fiind acuma încărcat cu bureți de mare, vru să facă ca și întâi și se făcu că se poticnește și iarăși căzu în apă, dar acum bureții se umplură de apă și bietul măgar neputând să se mai ridice, se înneacă acolo.

Invățătura: De multe ori se întâmplă vicleanului ca vrând să viclenească pe altul, se viclenește pe sine, și iarăși de multe ori așteptăm dobândă și ne vine pagubă.

CUPRINSUL

	Pagina
Viata lui Esop	3
<i>Pildele și învățăturile lui Esop :</i>	
1. Vulturul și vulpea	45
2. Vulturul și rădașca	46
3. Privighetoarea și eretele	47
4. Vulpea și țapul	47
5. Vulpea și leul	49
6. Mâța (pisica) și cocoșul	49
7. Vulpea	50
8. Vulpea și rugul	50
9. Vulpea și crocodilul	51
10. Cocoșii și potârnichea	51
11. Vulpea și figura de ipsos	52
12. Cărbunarul și nălbitorul	52
13. Pescarii	52
14. Lăudărosul	53
15. Cel care făgăduiește ce nu poate da	53
16. Vicleanul	53
17. Pescarii	54
18. Mincinosul	54
19. Broaștele	56
20. Bătrânul și moartea	56
21. Bătrâna și doctorul	56
22. Păsărarul și șarpele	57
23. Vânătorul și castorul	58
24. Văduva și găina	58
25. Mâța și șoarecii	58
26. Vulpea și maimuța	59
27. Delfinul și un alt pește mare	61
28. Bucătarul și câinele	61

29. Câinele și lupul	62
30. Câinele, cocoșul și vulpea	62
31. Leul și broasca	64
32. Leul, vulpea și măgarul	65
33. Leul și ursul	65
34. Furnica și porumbița	66
35. Bolnavul și doctorul	66
36. Grădinarul și măgarul	67
37. Gospodina, slujnicele și cocoșul	69
38. Măța și pila	69
39. Muștele și mierea	70
40. Țapul și Țupul	70
41. Racul și vulpea	71
42. Omul fără carte (neștiutor)	71
43. Hoții și cocoșul	72
44. Corbul și șarpele	72
45. Porumbeii și cioara	73
46. Cioara	73
47. Doi zei	74
48. Lupul și oaia	74
49. Iepurii și vulturii	74
50. Furnicile	75
51. Pisica și liliacul	75
52. Păsărarul și o pasăre	76
53. Călătorul	76
54. Copilul și mamă-sa	77
55. Ciobanul și marea	77
56. Rodiile și merele	78
57. Sobolul și mamă-sa	78
58. Doi măgari	80
59. Măgarii	80
60. Ciobanul și oile	81
61. Măgarul și vulpea	81
62. Măgarul și broaștele	81
63. Măgarul și corbul	82
64. Călătorii	82
65. Măgarul și vulpea	83
66. Găina și rândunica	83
67. Cămila	84
68. Șarpele	84
69. Porumbelul	84
70. Porumbița și cioara	85
71. Fiica și mama	85
72. Pescarii	85
73. Măgarul și calul	87
74. Omul și uriașul	87
75. Vulpea și pădurarul	88
76. Omul și idolul	88
77. Doi câini	89

	<u>Pagina</u>
78. Pescarul	90
79. Corbul și mamă-sa	90
80. Văcarul	91
81. Furnicile și greerașul	91
82. Vulturul și arcașul	92
83. Viermele și vulpea	92
84. Omul și găina	92
85. Leul și vulpea	93
86. Grădinarul și șarpele	93
87. Lupul și baba	95
88. Țapul și Lupul	95
89. Mușcoiul	96
90. Trâmbița și ostașii	96
91. Moșneagul	97
92. Cerbul	98
93. Leul și gliganul	98
94. Leul, soarele și vulpea	99
95. Copilul și mamă-sa	99
96. Copilul și scorpia	99
97. Corbul și vulpea	100
98. Cerbul și vânătorii	100
99. Vrajitorul (Astronomul)	101
100. Câinele	101
101. Cămila	102
102. Grădinarul și șarpele	102
103. Cocoșii	102
104. Boii	103
105. Măgarul	103

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ
— CLUJ —

Prețul 80 lei

M. O., Imprimeria Națională
Ed. I. 6.050 ex. VIII.1943

C. 15.665.